

SÖKAREN

NR 7

1979

LÖSNUMMERPRIS 7:00 inkl. moms

I detta nummer lyssnar vi på några entusiastiska scientologer, men redogör också för kritik. (Vårt råd till dem som ger sig in i scientologin: Håll huvudet kallt! Ta en kurs i taget! Betala inte stora summor i förskott!) (Foto Rein Välme)

Auditering. Auditören till vänster. (Foto Rein Vålme) Från en kurs. (Foto Rein Vålme)

SCIENTOLOGY ÄN EN GÅNG

Två storförtjusta scientology-elever.

Några kritiska röster.

Pastor Gun Lanciai: Våra kurser är inte dyra.

I nr 4 skrev jag (SM) kritiskt om scientology-rörelsen. Här följer nu, för balansens och sanningens skull, intervjuer med två mycket entusiastiska scientology-elever, som jag träffat i deras kyrka på Kammargatan i Stockholm. Jag har också än en gång lyssnat på Gun Lanciai.

En av de mycket nöjda är en ung norsk kvinna, nu i Sverige, Marit Mikkelsgård, 28. Hon har gått två stora kurser och två mindre, varav en i England. Jag frågar henne hur mycket hon har betalt för detta.

– Alltsammans har kostat 3 700 kronor, inklusive bl a en del böcker och ett märke. Den dyraste kursen, som jag går nu, är en del av min utbildning till auditör, och den kostar 1 770 kronor.

Marit studerar fulltid hos Scientologykyrkan, men har samtidigt ett förvärvsarbete. Hon avser att gå fler kurser, men hur mycket alltsammans till slut kommer att kosta, det har hon inte beräknat. När hon blivit utbildad auditör, får hon arbete inom kyrkan.

– När du blir anställd, får du då

alla kurser gratis?

– Ja, det tror jag man får.

Marit tycker inte att kurserna är dyra – inte om man tänker på vad man får för dem.

– Du önskar inte att de vore billigare?

– Nej, inte när jag ser vilken betydelse scientology har. Jag ser att det är viktigt att scientology sprids i världen. Och ju mera pengar man får in, desto mera kan man uträtta.

– Hur kom det sig att du började med scientology?

– Det var min man som berättade

för mig om det. Jag köpte först en bok och läste litet i den. Sedan hörde jag att det fanns en kommunikationskurs, som var den första kursen man gjorde inom scientology. Jag tyckte egentligen inte om att gå kurser, men var nyfiken och anmälde mig. Och det var det mest fantastiska jag varit med om! Jag tyckte väldigt mycket om den kursen. Men så hade jag just då inte mer pengar, och kunde inte fortsätta med detsamma...

– Vad vill du uppnå med de här kurserna?

– Jag vill uppnå att liksom känna mig stark själv och kunna handskas med mina problem och även hjälpa andra med deras problem.

– Vill du ha ett starkare självförtroende?

– För mig är det mera att jag vill må bra (inombords). Jag vill inte ha sådana svårigheter som stör och plågar mig så att jag inte kan göra det jag vill.

– Vad har du fått ut av kurserna?

– Väldigt mycket. Under studiekursen förstod jag att jag inte var dum, som jag alltid hade trott. Jag kom underfund med varför jag inte hade förstått någonting i skolan, och jag vet nu att jag kan sätta mig och studera vad jag vill utan några problem. Jag kan bli ungefär vad jag vill. Under en samauditeringskurs (tillsammans med andra människor) övervann jag min tidigare rädsla för andra, så att jag nu törs se på andra människor och säga min mening.

– Du har alltså fått ett starkare självförtroende?

– På sätt och vis. Inom mig har jag alltid haft ett självförtroende. Men numer kan jag liksom nå ut till folk också, och inte vara rädd.

Marit Mikkelsgård skall bli auditör.

Marit har före scientology provat en zenbuddhistkurs. Den gick ut på att man direkt skulle nå ett högre medvetande genom bl a meditation. Största skillnaden mellan den kursen och scientology-kurserna är att man här tar itu med alla de svårigheter och problem som finns på vägen till vad man vill uppnå.

– Dina framtidsplaner?

– Jag tänker bli auditör, hjälpa människor med deras problem, få dem att må bra...

Marit säger också att jag nog inte kan förstå scientology, eller ändra min mening, när jag inte själv har någon erfarenhet av detta. Om man bara ser på pengarna, tycker man att det är stora summor, men om man har erfarenhet av scientology, då ser man det inte på det sättet.

SCIENTOLOGY LÖSER ALLA PROBLEM

Eivor Rosth, 48, från Göteborg, har hållit på med scientology i 11 år. Hon har hittills betalt 15 000 kronor för kurser och auditering, vilket innebär drygt tusenlappen per år.

– Du har tänkt fortsätta med scientology?

– Ja, så mycket jag hinner och har råd med.

– Tycker du att kurserna är dyra?

– De är inte dyra. Det är auditeringen som kostar pengar. Men alla priser går ju upp. Scientologykyrkan har inga statliga eller andra bidrag. Men vi har stora kostnader. Det är många människor som arbetar med detta. Och så kostar lokalhyra, elektriskt ljus m m. Våra kurser är inte dyrare än annat jämförbart, som inte har stöd från samhället. Och de kurser vi har, gör mer nytta. Men så länge vi inte får bidrag, måste pengarna tas någonstans.

– Varför är du scientolog?

– Jag provade tidigare en del andra saker. Jag var med teosoferna, jag sökte mig till kyrkan. Inget av det gav mig tillräckligt. Men när jag kom till scientology, var det så mycket mer. Här tycker jag att jag finner lösning på alla problem. Precis när jag velat har jag kunnat gå ner till Scientologykyrkan och prata med människor om mina problem, och det har inte kostat mig fem öre. Jag har fått prata av mig, och de har hjälpt mig vidare till rätt instans. Vart skulle jag annars ha tagit vägen? Jag tror att enda stället där jag kan få hjälp, är i Scientologykyrkan.

Eivor Rosth har fått mycket hjälp av scientologin.

– Och vad har scientology gett dig?

– Jag har blivit en friare och lyckligare människa. Några som inte har sett mig under några år, har spontant lagt märke till detta. Det finns snart sagt inget som jag inte klarar av. Jag brukar tänka som Ron (Hubbard) säger: Vägen ut är vägen igenom.

– Av min senaste auditering fick jag ut något alldeles otroligt. Jag uppnådde det stadium som vi här kallar att bli clear, klar. Jag mådde så där enormt bra, och jag kände under tiden jag satt där i stolen, hur spänningen bara försvann. Jag kunde inte prata, jag kunde inte nånting, jag var helt salig. När jag kom ut, hade jag bilen stående utanför. Och jag tänkte då: varför skulle jag åka bil hit? Jag ville gå, jag bara ville gå ute i det fria. Så jag körde hem och ställde bilen i garaget. Och sen gick jag. Jag gick mörka gator som jag aldrig i livet skulle ha vågat gå annars. Jag tyckte att jag var ETT med universum. Så underbart kändes det. Och det har faktiskt hållit i sig, även om jag har litet problem just nu. Och det är ju inte bara jag, utan massor av människor som haft denna upplevelse.

– Det finns ingen plats som är så trygg som ett kursrum i en Scientologykyrka. Man känner att ingen vill en nåt illa, ingen är ute efter en på något sätt, alla är vänliga och välmående, och det är en underbar känsla.

Till reportern säger Eivor: Gå en kurs! Ta reda på vad scientology är inifrån! Marit: Vi tar inte livet av dig! Eivor: Och vi tar inte alla peng-

arna på en gång! Gun: Det är faktiskt du själv som bestämmer vad du vill kosta på dig. Eivor: Jag skulle råda dig att börja med en kommunikationskurs.

– Hur länge håller en kurs på?

Eivor:

– Den kurs jag går nu, studerandekursen, som jag får gratis, den påbörjade jag i februari förra året, och jag höll på till maj samma år. Därefter gjorde jag ett uppehåll och började i februari i år igen, och nu är jag nästan färdig med den. Det är många timmar som jag suttit där och uppehållit en kursledare och använt studiematerialet. Om man slår ut kostnaden på timmar, då blir det några ören i timmen bara. – Den kursen kostar kanske 1 200, men jag har ju fått den gratis på grund av att jag gått andra kurser.

GUN LANCIAI FÖRKLARAR

Vad innebär det enligt scientologyn att vara clear? Det anses ju vara få som uppnått detta tillstånd.

Gun Lanciai svarar:

– Det är inte så få numer. Vi är över 20 000. Jag blev clear i november 1978. Jag var nummer 7 921. Och sen dess har det alltså blivit mer än dubbelt så många. Detta är på grund av det nya genombrottet, som vi kallar "nya erans dianetik", en ny tillämpning av dianetiken, som gör att vi nu får ännu bättre resultat på ännu kortare tid, vilket medför att auditering blir otroligt billigt.

– Kan du säga vad det innebär att vara clear?

– Jag tror att varje clear ger sin egen beskrivning av det. För mig betydde det att jag insåg precis vem jag är, fick en väldigt klar insikt att det här är jag. Och genom att jag nu vet vem jag är, så kan jag forma mitt eget öde på ett mera målmedvetet sätt än vad jag kunnat göra förut.

– Genom auditering upptäcker man att man är en i grunden god person. Ty människan är god. Clear är ett tillstånd som även har uppnåtts före scientologyn. Buddha t ex kunde hjälpa människor att komma till ett tillstånd som kan jämföras med clear.

– Du menar att man uppfattar sig själv som en andevarelse?

– Precis!

– Men uppfattar man sig då som en del av en större andlig substans eller...?

– Du uppfattar dig väldigt mycket som du. Du inser vad en person är och vad som formar en personlighet, och varför du är precis som du är. Du inser att varje människa är

unik, beroende på hennes erfarenheter. Som ande är du fullständigt osynlig, men du har till ditt förfogande en kropp, vilken gör att folk känner igen dig och genom vilken du kan kommunicera med andra människor. Du har också ett sinne, och det är i detta sinne, som förvirringarna sitter, och det icke-analytiska tänkandet. Som clear blir du analytisk, du kan börja resonera dig fram klart och logiskt.

– Det där låter väldigt imponerande. Men om nu era kurser och auditeringen är så bra, som ni scientologer säger, är det inte synd då, att det är så dyrt?

– Våra kurser är inte dyra. De borde vara ännu dyrare!

Själv har Gun lagt ned 22 000 kronor på scientology, i små poster under åren.

– Det har varit värt 10 gånger vartenda öre!

Gun säger, som Eivor, att verksamheten har stora kostnader: hyra (i Stockholm) för stora lokaler i två plan – det blir flera tusen kronor i månaden. Det behövs många kursrum och rum för auditering. "Folk står i kö för att få auditering." Vidare är det kostnader för elektricitet, kopieringsmaskin, många bandspelare för kurserna samt lönekostnader.

– Det är auditeringen som kostar mest. Detta kan förklaras så här: Auditering sker med en person i taget. Auditören hjälper en person. Dessutom behövs för den personen en fallövertakare, som har översyn av fallet, ger auditören anvisning om nästa steg osv. Och så behövs en examiner, också utbildad auditor, som tar emot PCn (den som får auditering) efter sessionen och får höra hans upplevelse av sessionen utan auditörens närvaro; detta hjälper oss att se om auditeringen varit lyckad, eller om något ytterligare måste göras. Alltså en säkerhetsåtgärd för PCs skull. Detta var redan tre personer som behövs för en enda PC.

SCIENTOLOGYKYRKAN BETALAR DÅLIGT

– Samtidigt som Scientologykyrkan tar bra betalt, så betalar den, efter vad jag hört, sina anställda så dåligt att de måste ta extrajobb för att kunna leva...

– Vi har veckolön, upplyser Gun. Vi delar rättvist på inkomsterna, som varierar från vecka till vecka, beroende på vad kyrkan får in. De flesta av oss extraknacker, eftersom lönen är så knapp. Vi klarar oss, vi klagar inte. De flesta scientologer är duktiga på att skaffa sig

extrainkomster för att klara ekonomin. Vi arbetar alla ideellt för ett bättre samhälle.

Vad Gun själv har i lön vill hon inte tala om. Lönen bestäms till en del av hennes egna insatser, men eljest efter vad kyrkan får över, sedan alla utgifter blivit betalda.

– Går någon del av kyrkans inkomster till Amerika?

– Endast när scientologer studerar i Amerika – och det gör ganska många – betalas pengar dit. Men 10 procent går i konsultarvode till England.

– Vore det inte en bra idé att offentliggöra Scientologykyrkans inkomster och utgifter och visa hur pengarna används?

– Endast om andra samfund gör detsamma, svarar Gun.

Omkring 80 personer arbetar i Stockholmsförsamlingen.

– Vi skulle behöva vara fler. Vi är hellre fler med mindre lön än tvärtom. Det viktiga för oss är att arbetet blir gjort. Antalet anställda varierar. Några tar endast vecko-kontrakt. Och andra jobbar bara tidvis åt kyrkan, beroende på hur mycket tid de kan ägna åt den. En del arbetar på kvällar eller på weekender eller halvtid. Lönen är inte hög, utan utgår mest i "naturförmåner", dvs gratis auditering och kurser. Men alla har åtminstone någon lön.

Den unge mannen, som vi berättade om i nr 4, fick 50 kronor i veckan som nybörjarlön!

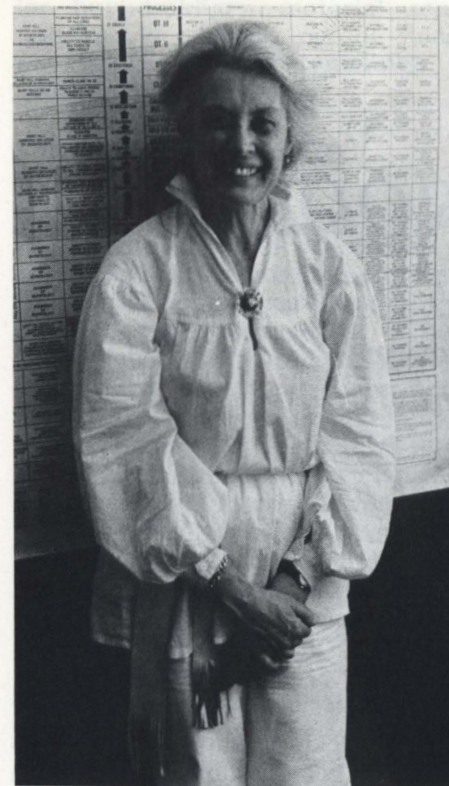
– Själv studerar jag 2 1/2 timme dagligen, berättar Gun – gratis! Om man räknar med det, blir min lön jättehög!

– Ju längre tid man arbetar åt kyrkan, desto mer får man i utbyte i form av kurser och auditering, som är gratis under anställningstiden.

Men kurserna är dyra både för dem som skall betala i pengar och för dem som, med dålig lön, arbetar åt kyrkan för att kunna gå kurserna. En ung kvinna skulle betala 20 000 kronor kontant till Scientologykyrkan. Hon blev tvingad att sälja sin lägenhet och dessutom ta lån för att klara betalningen. Men trots det är hon positivt inställd till kurserna och fortfarande medlem. Den person som berättat detta för oss, också medlem, tycker att Scientologykyrkan bara viftar bort all kritik.

– Men man kan få en dj-a behandling där ibland. Respekten för människorna saknas. Och ur deras synpunkt är det en kriminell handling om en medlem kritiserar dem. Då blir man stämplad som "supressiv".

– En scientology-elev, berättar

Gun Lanciai:

– Jag blev konstnär med scientology. Mina utställningar blev lyckade. Jag sålde bra. Jag vågade för första gången, gjorde stora satsningar på dyra gallerier, helt med egna resurser, och rodde hem det ekonomiskt varje gång. Utan scientology hade jag aldrig vågat.

– Men det finaste med scientology är att arbeta i den här gemenskapen. Den anda som finns bland de här människorna, kan inte beskrivas. Det är en etiskt högt stående grupp. Den jobbar med gemensamma syften och med en målmedvetenhet och optimism som inte kan beskrivas. Det är en djupt allvarlig grupp. Men hur mycket skrattar vi inte också!

vår sagesman, var skyldig pengar för en kurs. Precis den dag då scientologerna visste att hon skulle få pengar, kom de hem till henne och plockade av henne en tusenlapp. Hon hade inte velat betala så mycket på en gång. Sådana metoder är typiska för scientologerna. Pengar är mycket viktigt för dem.

Det är dyrt att gå scientologernas kurser. Jag frågar Gun om det ändå inte vore bättre för eleverna, om ett kurspaket i stället för 30 000 kronor kostade låt oss säga 10 000 kronor. Hon grunnar en bra stund och svarar sedan:

– Jag tror faktiskt inte det. Du kan nog inte förstå detta. Scientology är ett sånt stort äventyr. Det

är en sån personlig satsning från var och en. Pengarna vi lägger ner, är något vi ger i utbyte mot vad vi får.

– Men det bästa sättet att få all kunskap som scientology kan ge, är att gå med i rörelsen och jobba för den. Då ingår kurserna i din lön.

– Men jag har hört att den som lämnar rörelsen blir skyldig att betala för allt som han tidigare fått "gratis"!

Gun säger att det uppstår en moralisk men inte juridisk skyldighet att betala för vad man fått från Scientologykyrkan, om man lämnar den.

– Anställning i Scientologykyrkan tar du inte i förvärvssyfte, utan du gör det av ideella skäl. Skriver du t ex ett femårskontrakt, så vet du att du kommer att ha en mängd förmåner. Du får kurser, och du får auditering. Du gör en överenskommelse med församlingen: Detta satsar jag. Detta satsar ni. I och med att församlingen satsar på studenten, så förväntar den sig naturligtvis att vad denna lärt sig, senare skall komma fler till godo, att han sedan t ex som auditor verkligen ger god service, så att hans PCs blir nöjda.

– Om studenten bryter sitt kontrakt, då har han två vägar att gå. Antingen försvinner han helt ur församlingens krets, och vi hör inte av honom längre. Eller också kommer han tillbaka, kanske snart, kanske efter lång tid. Då vet han att kyrkan en gång satsade på honom, men att han själv aldrig gav kyrkan det väntade utbytet. I det läget väljer de flesta att betala för vad de fick från kyrkan, eftersom det aldrig skulle kännas bra annars. Ty religion ger ett känsligare samvete.

Ofta kritiserat är scientologernas sätt att skicka en massa personligt skrivna brev till folk som de haft någon kontakt med och vill värva som elever eller kunder. Dessa brev kan upplevas som mycket påträngande. Gun säger:

– Om folk besvärar sig med att ringa eller skriva och tala om att nu vill jag inte ha brev längre, så får de heller inga.

Men jag har haft kontakt med en dam som köpt en scientology-bok efter annons i Sökaren och sedan fått en rad önskade brev från Scientologykyrkan. De hade också gjort en adressplåt med hennes namn! Eftersom hon inte hade tyckt om boken och inte var intresserad, så kastade hon bort allt man skrev till henne. Men så kom ett brev som sa att hon "kunde väl ändå svara på en vänlig förfrågan".

"Det en person kan konfrontera, kan han också hantera. Det första steget mot att hantera något är att vinna förmågan att se det som det är."

L. Ron Hubbard

Då skrev hon och upplyste dem om att hon aldrig hade tagit kontakt med Scientologykyrkan, att hon köpt boken av ren nyfikenhet och att de omedelbart skulle sluta upp med att skicka brev till henne. Därefter var det tyst ett slag. Men så började breven komma igen. Hon har fått inalles åtta brev, sedan hon bad att få slippa breven!

FRAMGÅNGSBERÄTTELSE

Gun Lanciai har för Sökaren samlat ihop tjugo "succéberättelser", skrivna av scientologyelever. Kanske hör det till god ton inom Scientologykyrkan att skriva en framgångsberättelse. Eleven förväntas kanske göra det. Men här följer några utlåtanden från nöjda elever.

"Fantastiskt att för första gången verkligen veta att man har förmågan att kunna hjälpa andra och att det finns en teknik som aldrig klickar. TACK"

Anna-Lena

"Jag känner att jag verkligen kan studera vilket ämne som helst. All den konstiga 'studieteknik' som finns i samhället har lättat sitt ok ifrån mina axlar. Den här kursen borde alla göra. Den ger också ökat självförtroende."

Christer

"Det känns MYCKET skönt att veta att jag kan själv bestämma över hur jag känner mig tillsammans med andra. En känsla av befrielse och styrka i hela mig. Jag kan faktiskt inte formulera det i ord riktigt för det känns så stort."

Eva

"Känner mig intelligentare än på länge (...hoppas...) och för första gången sen i småskolan tycker jag det är roligt att studera."

Love Ditte

"Känner mig starkare, större, lugnare, stabilare, lyckligare etc. etc. Detta efter 2 sessioner Int. R/D. Fantastiskt vilken kraft det finns i auditering. Man märker det efteråt!!!!"

Kicki

RAY STANFORD OCH "BRÖDERNA"

Transtal är ett paranormalt psykologiskt fenomen, som forskare vill betrakta som en följd av tillfällig klyvning av personligheten. Men många anser att det rör sig om främmande intelligenser, som kommer igenom till vår värld. 1977 besökte Jan Cederquist ett intressant transmedium i Austin, Texas.

Det finns idag flera transmedier i USA, som blivit kallade "den nye Edgar Cayce". Men den mångsidigt mediale Ray Stanford är troligen en av dem som mest förtjänar det epitetet. Han är centralfigur i en organisation som fyndigt nog heter AUM, Association for the Understanding of Man, med säte i Austin, Texas. AUM bildades 1971 av en grupp människor som på ett mera organiserat sätt ville ta tillvara och sprida den information som kanaliseras genom Ray under s k "readings".

Under transtal har till synes inte mindre än ett 50-tal olika personligheter, identiteter, varelser, eller vad man nu ska kalla dem, manifesterat sig genom honom. Den som oftast framträder kallar sig "The Source", Källan, och identifierar sig som "Stanfords övermedvetande och andliga varelse i kontakt med andra övermedvetanden och andliga varelser eller kunskapsområden, mot vilka den på uppmaning kan riktas".

De övriga, som uppträder med olika röster, dialekter och personligheter, kallar sig "bröder", och säger att deras enda syfte är att hjälpa mänskligheten. AUM har publicerat åtskilliga kassetter med bandupptagningar från readings, och det är påfallande hur Stanfords röst förändras med de olika bröderna. En som kallar sig "Kuthumi Lal Singh" talar med en mycket

sprucken gammelmansröst.

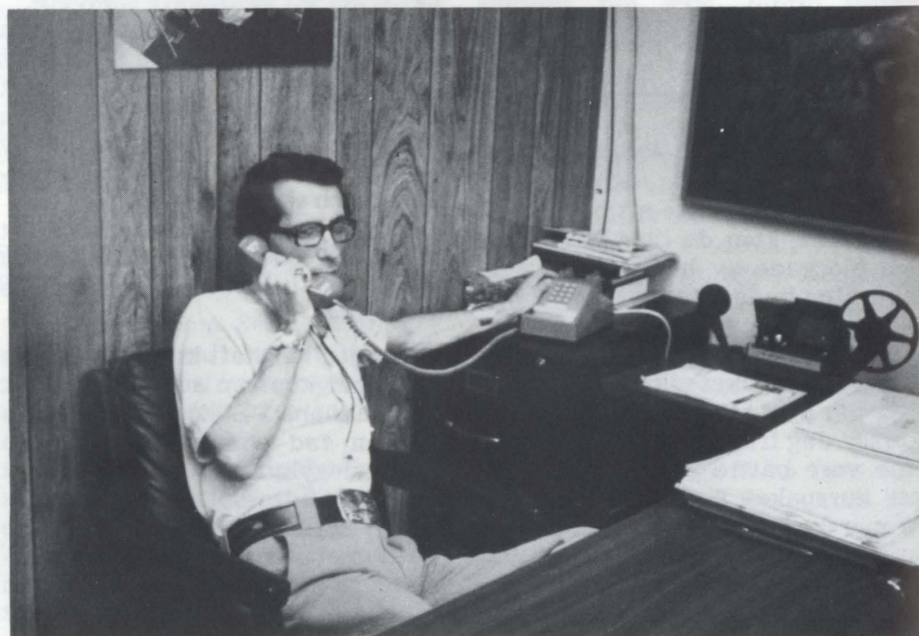
Bröderna understryker att de inte ska kallas "Mästare" utan "bröder". "Det finns inget högre", säger de, "än att kallas broder". De är också noga med att framhålla att de inte på något vis ska tillbedjas eller dyrkas och att den kunskap de förmedlar inte ska leda till någon ny kult eller religion. Det viktiga är, säger de, att deras budskap studeras och att var och en i sitt eget liv applicerar det han eller hon finner värdefullt.

FRÅN PARTIKELFYSIK TILL BARNUPPFOSTRAN

Brödernas lektioner har under årens lopp kommit att täcka vida områden, däribland tid, rum och

energifält, förhållandet mellan vetenskap och religion, intellekt och intuition, människans undermedvetna och medvetandet inom djurvärlden, narkotikaproblem, miljöproblem, bön och meditation, arkeologi, drömtolkning, barnafödande och barnuppfostran, mediala källor, diet, historia, astral projektion, partikelfysik och healing, för att nu bara nämna några av de ämnen som behandlats.

AUM har gett ut åtskilliga "Journals", vilka under en tid publicerades kvartalsvis, fyllda med readings, forskningsrapporter etc. Några böcker har också publicerats, nämligen "Fatima Prophecy", "Speak shining Stranger" och "Spirit unto the Churches". De innehåller

Ray Stanford på sitt kontor.

ler huvudsakligen material som kommit via readings, och de finns hos bokhandeln Vattumannen i Stockholm.

VIKTIGAST AV ALLT: KÄRLEKEN

Ett genomgående tema i brödernas lektioner är att livets yttersta mening är kärlekens individualisering. Att varje varelses slutliga mål är att bli Kärleken inkarnerad.

Människan står nu vid ett vägval, säger man. Inom räckhåll har hon nyckeln till ett större medvetande om meningen med livet här på jorden. Men samtidigt varnar man för de katastrofala händelser som kan inträffa om vi fortsätter att negligera vår andliga natur och det ansvar som är en del av den. Tydligt hopar sig just nu de karmiska orosmolnen över oss.

Nyckeln till ett vidgat medvetande kan bli funnen av var och en som söker i sitt inre och som verkar för den kärlek som är universums kraftkälla. Det är ett budskap som har förts fram av helgon och profeter många gånger under människans historia. Men om brödrskapet har rätt, är det just nu mer angeläget än någonsin.

MEDIAL FRÅN FÖDSELN

Redan under barndomen märktes hos Ray Stanford en paranormal förmåga. När något i huset hade försvunnit, ropade man på lille Ray som blundade, sträckte ut armarna, snurrade runt och stannade med armarna pekande åt det håll där det förlorade föremålet fanns. Han kunde då tala om precis var det befann sig inom ett avstånd på ett par kilometer.

I åttaårsåldern började han känna vaga minnen och identitetsförnimmelser från Indien. Spontant satt han i lotusställning och utförde andra typiska yogaövningar utan att någonsin ha hört talas om yoga. I tonåren började han se människors aura. Så småningom lärde han sig tolka de olika färger och former han såg, och en del av det berättar han om i en bok som heter "What your aura tells me" (Doubleday). Bl a berättar han om ett tillfälle då hans aurasående skulle testas av en grupp psykologer och forskare. Han satt framför en panel av allvarssamma herrar och skulle beskriva vad han såg. Till sin förvåning fick han se en skär nyans runt midjan på en av dem, något som han tidigare bara sett hos gravida kvinnor. "Om jag inte visste bättre", sa han, "skulle jag påstå att ni var gravid". Forskaren tappade hakan. Det visade

Ray och Kitty-Bo Stanford vid den bil som teleporterades.

sig att han de senaste veckorna arbetat intensivt med att studera gravida kvinnors drömmar.

Stanford har flera inkarnationsminnen, som han kallar dem, bl a från ett liv som läkare i Chicago på 1800-talet: dr Clark med sjöskumpipa, mustasch och magbesvär. En undersökning har visat att det faktiskt fanns en dr Clark som praktiserade i Chicago på 1800-talet. Med sjöskumpipa, mustasch och magbesvär. Han var dessutom filosofiskt intresserad.

Ett annat minne härstammar från ett liv som kristen i det antika Rom, där han minns att han blev förföljd, kastad i fängelse och så småningom korsfäst (en vanlig straffmetod på den tiden). Han minns tydligt hur en spik drevs genom ena handleden och funderade ofta över det, för alla Kristusbilder visar spikarna i handleden. "Se här", säger han och håller fram ena handleden, där det syns en liten rund fördjupning. "Jag tittade ofta på det här när jag var liten och minns den där spiken som satt där. Numera vet man att det faktiskt var så det gick till vid korsfästelser. Likaså minns jag hur det fanns liksom en liten sits på korset där man kunde vila kroppstyngden. Något sådant finns i regel inte på avbildningar, men forskare har nu kommit fram till att det faktiskt var så korsen såg ut." Men han är försiktig och vill inte påstå att märket i handleden verkligen är ett inkarnationsärr.

MÅNGA MÄRKLIGHETER

Ray Stanford har många andra märkligheter att berätta om ur sitt

paranormala liv, bl a en 3,5 mils teleportation med bil. Det var dagen efter Uri Gellers besök hos AUM. Uri, Rays fru Kitty-Bo och Ray själv hade varit på en restaurang och hamnat i en bilkö på väg därifrån. "Ska jag be mina intelligenser att teleportera oss en bit?" frågade Uri. "OK", sa Ray, som tog det som ett skämt, och mycket riktigt hände ingenting.

Men dagen efter satt Ray och Kitty-Bo på ungefär samma ställe i samma bilkö. "Jag såg ett blåaktigt sken runt bilen. Samma som jag ser runt Uri och de föremål han påverkar. Det kändes som om mitt medvetande skenade iväg, det blå ljuset blev starkare och sen minns varken Kitty-Bo eller jag något förrän vi plötsligt befann oss på vägen omkring tre och en halv mil därifrån. Det hade bara gått några sekunder. En kvinna i en bil bakom oss blev chockad av att det plötsligt bara fanns en bil framför henne på vägen. Motorn stannade och jag fann att hela det elektriska systemet var fullkomligt utbränt.

När vi kom till en verkstad med bilen och en elektriker fick se den, tittade han misstänksamt på mig och frågade vad sjutton som hänt. Det har väl blivit kortslutning eller nåt, sa jag, men han bara skakade på huvudet. Kortslutning ser inte ut så här, sa han. Jag har aldrig sett något liknande.

Det är lika bra att berätta för honom vad som hänt, tänkte jag, och väntade mig att bli idiotförklarad. Men han tittade ner på de utbrända kablarna och sa stillsamt: Vet du, jag tror faktiskt på vad du säger.

Under två år efter den händelsen förlorade Kitty-Bo stadigt i vikt.

En annan gång kom Stanford ridande på en häst som råkade i sken. Han minns hur hästen rusade rakt mot en grov trädgren som stack ut över stigen så att den skulle stryka just över sadeln, och han tänkte att nu är det klippt. Sen minns han ingenting förrän han fann sig själv gående på stigen och hästen fortfarande i sken på väg mot gården.

Folket på gården som såg hästen kommaskenande befarade det värsta. De gav sig genast ut för att leta efter Ray och fann honom lugnt promenerande på stigen. De gick tillsammans för att titta på tillbudsstället. Det var lerigt på marken så att alla spår syntes väl, men inget tecken på något fall. Rays fotspår bara började på ett ställe strax intill där trädgrenen stack ut.

"Jag har nog gett bröderna fullt sjå", skrattar han, och berättar om en annan händelse då han kom körande på en smal väg genom öknen i Arizona. Framför honom låg en blå Mercury. "Jag körde för fort, men han körde lika fort, ända tills jag upptäckte att han stannat. Han hade mött en gul postbil, båda hade stannat och stod och pratade med varandra. Vägen var så smal att det inte fanns plats att köra mellan dem och det gick djupa diken på båda sidor. Jag kunde inte stanna. Min enda tanke var att försöka träffa mitt emellan dem i en befängd förhoppning att det skulle lindra smälten. Bilen kom i sladdning när jag girade.

Sen vet jag ingenting förrän vi var på andra sidan om de två bilarna, fortfarande på vägen. Jag vågade inte stanna för det var indianer och de skulle förmodligen ha slagit ihjäl mig. Jag såg bara i backspegeln hur de tittade efter oss. Först efter några kilometer stannade jag och gick ut och undersökte bilen. På vänstra dörrhandtaget satt lite avskavd gul färg och på det högra lite blå färg. Det var allt. Min kamrat som var med i bilen satt fortfarande och stirrade på en vindruva han höll i nypan. Hans enda tanke, när han förstod att det skulle gå åt skogen, var: Jag undrar hur det kommer att gå för den här druvan."

"Det går inte att förklara hur en sådan räddning går till. Jag borde nog vara lite mer försiktig", säger Ray och ser ut som om han menade det.

BRÖDERNAS ENTRÉ

Stanford blev först medveten om Källans och Brödernas existens under en gruppmeditation 1960. Dittills hade han levat ett så normalt

liv det gick med sin medialitet, men den här händelsen kom att bli något av en vändpunkt. Han upplevde ett extatiskt tillstånd, "jag liksom flöt upp och svävade ovanför min egen kropp och hade en stark känsla av enhet, ljus och kärlek långt bortom mitt normala medvetande. Sedan sjönk jag in i ett tillstånd utan medvetande och vaknade upp först två timmar senare."

Vad han efter uppvaknandet fick höra, upplevde han inte som enbart angenämt. De andra i gruppen berättade om hur en märklig röst som kallade sig "The Source", "Källan", hade talat genom honom. Den hade följts av flera andra som kallade sig "Bröder". Begripligt nog blev Stanford rädd och började undra över sin mentala hälsa. Men det visade sig att han nu medvetet, när som helst, kunde gå in i ett transtillstånd där Källan och Bröderna framträdde. Han förhöll sig dock undrande och skeptisk.

Källan visade sig fullt kapabel att ge medicinsk klärvoajans. Man gav namn och födelsedatum på någon för Stanford helt okänd person, och Källan gav en helt korrekt medicinsk diagnos och förslag till behandling. Man testade gång på gång, och det stämde alltid överens med de diagnoser som läkare gjort. Ibland gav Källan information om sjukdomstillstånd som inte var upptäckta ännu men som kunde bekräftas vid nya undersökningar.

Stanford har gjort över tusen medicinska readings, och inte en enda gång har Källan sagt något som visat sig felaktigt. Men Ray fortsatte att vara skeptisk mot "Bröderna". Trots sin medialitet, som även omfattar psykometri, är han ingen ockult svärmeande, utan en tämligen kritisk och vetenskapligt sinnad person. Han misstänkte att Bröderna kanske var hans eget under- eller övermedvetna som av någon anledning lekte maskerad – ända till en dag i april 1961. Han befann sig då tillsammans med fyra andra personer i ett fullt upplyst hus, när de plötsligt hörde ett egendomligt surrande ljud. En klart lysande gestalt, minst två meter lång, i fotsid klädnad och en mycket hög metallisk hjälm på huvudet, manifesterade sig inför allas ögon. Det var en av bröderna som kallade sig "Hilarion" och som vid flera tillfällen talat om tekniska ting. "Hade han inte stått i hallen just där trappan gick upp till övervåningen, så hade han slagit huvudet i taket", säger Ray och ser fullkomligt trovärdig ut.

En liknande händelse ägde rum i

en trädgård med fjorton personer närvarande och i fullt dagsljus. Stanford började ana att Bröderna kanske ändå inte bara var spöke-rier från hans eget undermedvetna.

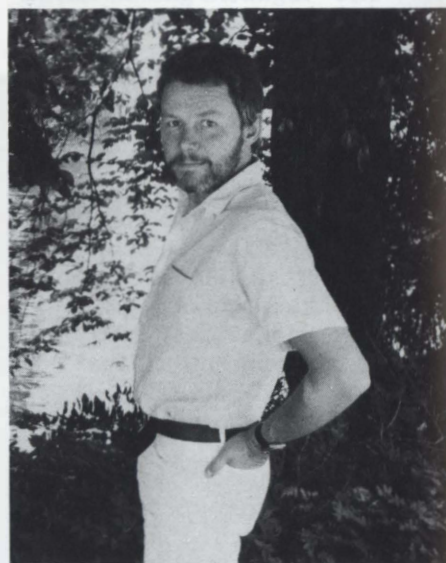
Under åren har det hunnit bli över 3000 readings. I början var de mest personliga, där enskilda människor fick hjälp och vägledning, men numera har han slutat med det, och de enda readings som ges gäller forskning och arbete inom AUM. Bl a angav Källan vid ett tillfälle en plats i Perus djungler där ruinerna av en gammal stad skulle finnas gömda. Tre år senare fann en expedition staden, just på den plats Källan angivit.

INTE BARA AUM

Moderorganisationen AUM har på senare år fått två döttrar, PSI och CPR. PSI står för Project Starlight International och sysslar med UFO-problemet. Det leds av dr Daniel Harris, astronom och fysiker vid Arizona-universitetet och är världens första instrumentbaserade laboratorium för UFO-studier. Enligt uppgift har man under det senaste året fått in en del "excellent hard data", som man nu håller på att bearbeta.

CPR betyder Center for Parapsychological Research, och där bedriver man traditionell parapsykologisk forskning. Chef är Rays tvillingbror Rex, professor i psykologi vid St. John's University i New York och känd parapsykolog.

Men om dessa båda verksamheter ska jag försöka återkomma i artiklar längre fram.

Jan Cederquist är reklamskribent och frilansjournalist. Han påpekar att han har byggt sin redogörelse helt och hållet på Ray Stanfords och AUM:s egna uppgifter och att han inte gjort någon kritisk granskning.

Rolf Ejvegård

DIOGENES FRÅN APOLLONIEN

Den fjärde och sista av de mer kända filosoferna som tillhörde den milesiska skolan är Diogenes från Apollonien (dvs guden Apollons land), som var en koloni anlagd av milesierna vid Svarta havskusten. Han levde ungefär hundra år senare än Anaximenes (ca 585–524 f Kr) och höll med denne om att luften var det eviga och oändliga urämnet.

Vad som skilde Diogenes från de tidigare milesierna var att han ansåg att urstoffet kunde tänka, var intelligent. Luften gav människan tankeförmåga och förnuft.

A. Det finns inget fragment som anger hur Diogenes fick denna uppfattning. Kan han möjligen ha resonerat på följande vis?

Luft är livsviktigt, men inte bara det. Om man gradvis minskar luftintaget för en människa (tex genom att stänga in henne i ett lufttätt rum) så får hon först kanske huvudvärk men snart börjar hon få svårigheter att tänka, blir omtöcknad, mister all tankeförmåga (svimmar) och kvävs slutligen till döds. Låter man det inte gå riktigt så långt utan för ut henne i friska luften så kvicknar hon snabbt till och återfår tankeförmågan.

Det råder alltså en korrespondens mellan luften och tänkandet. Minskar eller ökar man den förra så minskar eller ökar man också det senare. Först J.S. Mill (1806–1873) ställde i sin "Logic" upp formella slutledningsregler av denna typ. Han kallade den typen variationsmetoden.

B. Det som styr allt, dvs luften, måste, tyckte Diogenes, vara gudomligt. En gud som inte kan tänka är ingen gud. Alltså kan luften tänka.

C. Det finns ännu ett sätt att bevisa att luften är intelligent. Det är mycket möjligt att Diogenes sa så här (citerat efter Simplicius' "Fysik"): "Utan förstånd skulle det vara omöjligt att balansera allt i (rätta) proportioner – vinter och sommar, natt och dag, dåligt (egentligen regn och blåst) och vackert väder..."

Diogenes ställer alltså upp motsatspar: sommar – vinter, dag – natt, (ljus – mörker,) vackert – fult. Vi kan snart sagt tänka oss hur många sådana motsatspar som helst: varm – kall, låg – kort, lätt – tung, upp – ner, fram – bak, snabb – sölig... Man kan anta att Diogenes resonerade så här: Eftersom allt är uppbyggt med logiska motsatser så måste en intelligens ligga bakom allt skapat. Det enda som finns överallt, i allt är luft. Det är således luften som är intelligensen.

*

Moralfrågor och religiösa frågor

tycks Diogenes inte ha tagit upp. Milesierna nöjde sig ju med att söka ge allt en naturvetenskaplig förklaring. Diogenes, skulle man kunna säga, ville förklara allt i ett förnuft. Men här måste väl Diogenes system ha råkat i svårigheter. Eftersom ett förnuft (gud) var skaparen, hur kommer det sig då att världen ser ut som den gör och inte på ett bättre sätt? Hade den intelligentas luften sina begränsningar?

Diogenes liv vet vi i dag nästan ingenting om. Han var den sista bidragsgivaren av betydelse till en filosofiskola som verkade i cirka trehundra år.

RUDOLF STEINER

Inledning

I den här artikeln diskuterar jag Rudolf Steiner och antroposofin. Först tar jag upp något om hans liv och vill visa att han var en sökande människa som väl aldrig riktigt kunde rota sig vare sig i den fysiska eller den andliga världen (kanske därför att de ibland blev intellektuellt oförenliga?). Han levde hela sitt liv under knappa ekonomiska förhållanden och var en synnerligen nobel person som alltid hade förståelse för andra och vanligen var hjälpsamheten själv. Han var oerhört flitig och förkortade troligen sitt liv genom att inte spara på sig själv.

Därefter går jag in på Steiners rationalistiska filosofi, antroposofin, som har sina rötter både i den antika och den österländska gnosticismen. Inflytandet från Kant, Fichte och Goethe är stort. Dock kunde Steiner inte förlika sig med Kants kunskapsteori.

Steiners eget inflytande – hur man än mäter det – tycks ständigt vara i växande, och därför ser jag litet på de områden där hans tankar i dag är i högsta grad levande: sjukvården, undervisningen, jordbruket samt, i viss mån, konsten.

LIV OCH LEVERNE

Rudolf Steiner (1861–1925) föddes i Kraljevec, ett litet stationssamhälle i dåvarande Ungern och nuvarande Jugoslavien. Fadern var österrikisk järnvägstjänsteman och förflyttades många gånger. Rudolf växte upp och gick i skolan på sex olika orter. Efter studentexamen med specialbetyg (lärarkollegiet ansåg nämligen att den vanliga betygsskalan inte räckte till) studerade han matematik, fysik, kemi och biologi vid Tekniska högskolan i Wien.

Det var fadern som hade bestämt att han skulle bli naturvetare. Själv var han mer humanistiskt inriktad. Vid sidan av ett exemplariskt skött skolarbete och givande av mängder med privatlektioner lärde han sig

Rudolf Steiner 1896 i Weimar.

därför på egen hand latin och grekiska. Han kunde sålunda som student i Wien ge privatlektioner även i de klassiska språken. Maken till arbetsmänniska har sällan skådats.

Samtiden hade ögonen på österrikaren och blott 21 år gammal fick han uppdraget att redigera och ombesörja utgåvan av den tyska nationalskalden Goethes naturveten-

skapliga arbeten. Det behöver knappast sägas att den unga mannen skötte sitt jobb till fulländning. En insiktsfullare kommentar till Goethes biologiska skrifter har hittills aldrig skrivits. Detta beror inte bara på att Steiner besatt sin tids vetande i naturvetenskapliga ämnen utan i hög grad också på att han hade en förmåga som få att tränga

in i och förstå andra människors tankar.

I Weimar i Tyskland, där Goethe hade levt en stor del av sitt liv och där den världsberömda diktaren dött 1832, hade upprättats ett Goethe- och Schillerarkiv. 1888 blev Steiner medarbetare vid arkivet med uppgift att ge ut Goethes samlade verk (den så kallade Sophieutgåvan i 143 band). Steiners insats gällde de naturvetenskapliga delarna.

Steiner hyrde rum hos den åtta år äldre änkan Anna Eunike med vilken han flera år senare, 1899, gifte sig 38 år gammal. Redan två år före giftermålet hade han slutat sin tjänst vid Goethe- och Schillerarkivet och flyttat till Berlin. I Goethesällskapets årsberättelse 1897 uttrycks den erkänsla alla inblandade hyst när det gäller Steiners insats: "Vi har hans osjälviska ansträngningar att tacka för att det nu föreligger en mängd urkunder i välordnad följd och enhetlig uppbyggnad, som tillförsäkrar naturforskaren Goethe en fullständigare och högre uppskattning än hittills."

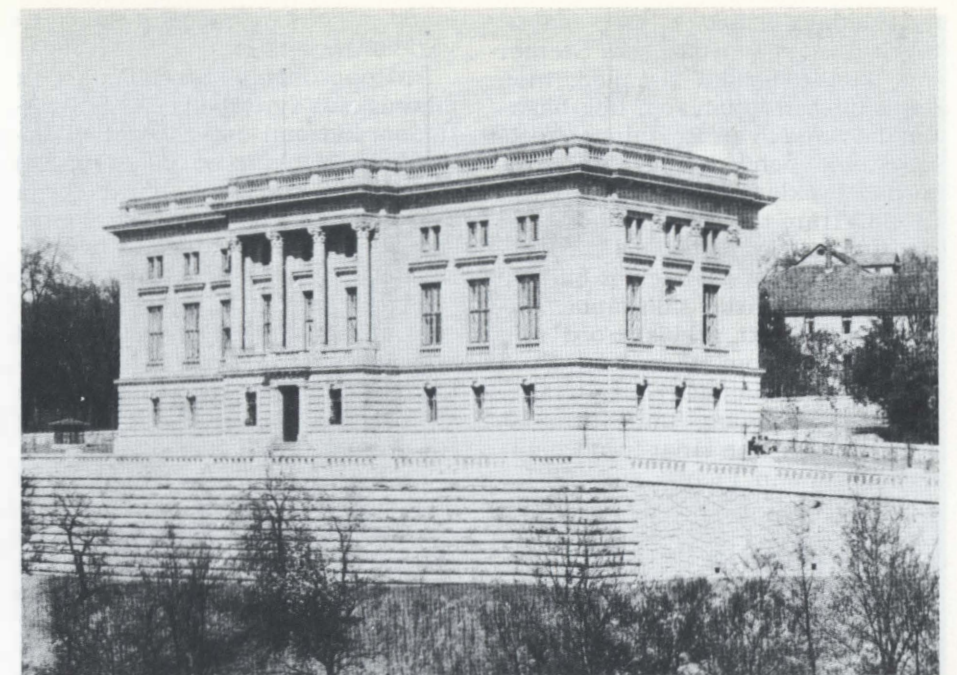
Steiner ville avlägga filosofisk doktorsexamen, något som inte var lätt för en naturvetare. Vid sidan av sina studier och sitt arbete skrev han en avhandling med titeln "Die Grundfrage der Erkenntnistheorie mit besonderer Rücksicht auf Fichtes Wissenschaftslehre. Prolegomena zur Verständigung des philosophischen Bewusstseins mit sich selbst" (Kunskapsteorins grundläggande frågor med särskild hänsyn tagen till Fichtes vetenskapslära. Inledning till det filosofiska medvetandes föreståelse av sig självt). Avhandlingen lades fram för professor Heinrich von Stein vid universitetet i Rostock i början av maj 1891, dvs året efter det Steiner flyttat till Weimar.

FICHTE'S INFLYTANDE

Steiner utgår från Johann Gottlieb Fichte (1762–1814) vilken i sin tur utgår från Immanuel Kant (1724–1804). Den senare filosofens mest banbrytande arbete hade Steiner läst redan vid 14 års ålder. Han hade bladad in "Kritik der reinen Vernunft" (Kritik av det rena förnuftet) i historieboken och begrundade Kants tankar medan den tråkiga historieläraren mässade.

I doktorsavhandlingen lägger Steiner grunden till en egen filosofisk lära, som han snart kom att kalla "frihetens filosofi" och som han först försökte sammansmälta med teosofin men senare utvecklade till antroposofi.

Fichte börjar sin "Erste Einlei-

Goethe- och Schiller-arkivet i Weimar.

tung in die Wissenschaftslehre" (Första inledningen till vetenskapsläran) med följande ord:

"Giv akt på dig själv: vänd din blick bort från allt som omger dig och rikta den in i dig själv; det är den första fordran som filosofin ställer på sin ämnessven. Det är inte fråga om något, som är utanför dig, utan helt enkelt om dig själv."

Detta ger upphov till friheten från de yttre tingen. Den ofria människan låter sig styras av tingen runtomkring sig, låter sig påverkas av yttre förhållanden och händelser. Det yttre är dock för individen föränderligt, tillfälligt och förgängligt. Det viktiga, centrala och bestående för varje enskild människa är hennes eget jag. Avskaffas vi, så försvinner också tingen för oss. Alltså är det i själva verket så, enligt Fichte, att det är vi som är upphovet till den yttre verkligheten. Men om tingen är produkter av våra sinnen och vårt förnuft, så kan kunskap om och förståelse av yttre ting och händelser bäst fås från oss själva. Fichte förkastar således den empiriska erfarenheten och uppmanar oss att blicka in i oss själva.

GNOSTICISM

Sådana här tankegångar är grundläggande i all gnosticism, från manikeismen, som hade sin upprinnelse i Persien under 200-talet, till Teosofiska samfundet, som grundades 1875 i New York av bl a ryskan Helena Petrovna Blavatsky (1831–1891). De gnostiska lärorna är religioner, och manikeismen kämpade en gång med kristendomen om det religiösa herravärdet i

det romerska rikets södra och östliga delar.

Termen *gnosticism* kommer från ett grekiskt ord som betyder kunskap och som också återfinns i sådana svenska ord som diagnos och prognos. En gnostiker menar sig veta hur den hinsides världen ser ut, vad som är meningen med livet osv, alltså problem som religionerna brottas med. Teosofi är grekiska och betyder ung läran om Gud. Teosoferna menar alltså att det inte är fråga om tro, hypoteser eller teorier utan att teosofi är *vetenskap* om Guds existens, hur, när och varför Gud skapade världen m m.

1900 höll Steiner två föredrag i det så kallade teosofiska biblioteket, ett om Nietzsche, som just dött, och ett om Goethe, vilka lockade många gnostiskt intresserade. Därmed hade Steiner plötsligt vunnit en fast publik och 1900–01 höll han 27 föredrag till, nu om mystik, och 1901–02 ytterligare 25 föreläsningar om speciellt det kristna mysteriet. En av åhörarna var Marie von Sivers, som senare blev hans andra hustru.

1902 blev Steiner generalsekreterare i den tyska sektionen av Teosofiska samfundet. Han ansågs därmed vara den "vetande" som man öste kunskap ur för att få svar på alla de olika frågor som ställdes om liv och död. All kunskap fanns samlad i en högre värld, menade man, och Steiners roll blev närmast mediets, i detta ords bokstavliga betydelse: förmedlare.

1910 lanserades inom Teosofiska samfundet en indisk pojke vid namn Krishnamurti som den på-

nyttfödda Kristus. Det fanns mycket inom teosofin som Steiner inte kunde förlikas sig med, men detta blev droppen som fick bägaren att rinna över. Brytningen mellan Steiner och ledningen för teosoferna i Tyskland blev total och ledde 1913 fram till att han uteslöts ur samfundet.

Några vänner till Steiner bildade då Antroposofiska sällskapet. *Antroposofi* är ett grekiskt ord som betyder läran om människan. Denna term hade han då redan använt i olika sammanhang under tio år. Termen hade han lånat från Immanuel Hermann Fichte, son till Johann Gottlieb.

ANTROPOSOFI

Steiner blev Antroposofiska sällskapets levande orakel. 1923 bildade han Allmänna antroposofiska sällskapet och blev dess ledare i stort som i smått.

Jag skall här endast i korthet nämna något om antroposofins teoretiska grundval. Den skiljer sig inte i något principiellt hänseende från gnostiska läror i allmänhet.

Steiner redogör noggrant för bl a människans uppdelning i fyra väsen:

- A. Den fysiska kroppen
- B. Eterkroppen
- C. Astralkroppen
- D. Jagkroppen eller jaget.

Eterkroppen kan liknas vid ett kraftfält som ger människan liv och är inbakad i den fysiska kroppen, vilken består av bl a mineraler. Astralkroppen (stjärnkroppen) sitter som en aura runt den fysiska kroppen och är bärare av känslor, drifter och begär. Jaget kan närmast liknas vid medvetandet, det som främst skiljer människan från djuren.

Jaget omformar de andra tre kropparna och inkarnerar i en ny fysisk kropp. En avsevärd tid förflyter, innan nästa inkarnation inträffar – det kan röra sig om ca 800 år.

Jaget har (hos de flesta människor en slumrande) förmåga att vinna kunskap om högre ting och världar. Det var denna förmåga som Steiner ansåg sig ha utvecklat till nästan fullt och som gjorde honom till gnostikern som snart sagt visste allt. Det var också denna förmåga som gjorde honom oberoende av det vetande som andra samlat och oberoende av empiriska undersökningar. Hans erfarenhet var den andliga. Han var fri gentemot den fysiska världen: frihetens filosofi. Detta innebär inte, vilket också kommer att framgå i det föl-

jande, att antroposofin präglas av världsfrånväandhet.

Antroposofins kärndelar (t ex människans fyrdelning, reinkarnationen, karman och försanthållandet att alla planeter är befolkade) kan väl av utomstående inte gärna betraktas annat än som religion. Även om Steiner menade att antroposofin var objektiv vetenskap, så lämnar jag den härmed med konstatandet att den är en tro bland andra som kan förkastas eller godtas efter subjektiv bedömning men som enligt nuvarande vetenskaplig standard inte kan bevisas.

Tilläggas bör kanske att det finns åtskilliga besynnerligheter i antroposofin. Jag får nöja mig med att ge ett enda exempel. Forskarna Hans Leisegang och Hjalmar Sundén menar att Steiner berikat gnosticismen endast på en punkt, nämligen att Buddha reinkarnerade på planeten Mars år 1604 med uppgift att stifta fred mellan de stater som där låg i krig med varandra!

PEDAGOGIK

Från femton års ålder gav Steiner privatlektioner för att hjälpa till med familjens försörjning. 1884–1890 var han informator hos familjen Specht. Den yngsta av de fyra sönerna ansågs efterbliven och obildbar. Han var 10 år, analfabet, kunde inte koncentrera sig, blek och fick huvudvärk så snart han ansträngde sig det minsta. Steiner räddes inga svårigheter och två år senare hade familjens sorgebarn hunnit ikapp sina jämnåriga i studierna. Efter studentexamen läste den "obildbare" medicin, blev läkare och föll offer för en epidemi under första världskriget, utövande sitt kall.

Pedagogik var utan tvekan ett av Steiners största intressen och 1919 fick han i uppdrag att vid cigarettfabriken Waldorf-Astoria i Stuttgart skapa en skola för arbetarnas och tjänstemännens barn.

Med sin energi och entusiasm hade Steiner snart byggt upp en skola som bredde ut sig långt utöver de ursprungliga planerna. Låg-, mellan-, högstadium och gymnasium slogs ihop till en enhet, pojkar och flickor samundervisades och religionstillhörighet spelade ingen roll, allt företelser som var unika vid den här tiden. Även föräldrar som inte var anställda vid fabriken började skicka sina barn till Steiner. Waldorfpedagogiken, som den kom att kallas, växte gradvis fram och en stab av duktiga lärare skapades.

Det är inte bara så att Waldorfskolor växt upp på olika platser

runt hela världen (i Sverige finns de i Stockholm, Göteborg, Norrköping, Lund, Delsbo, Umeå, Örebro och Järna) utan denna pedagogiks praktiska metoder har dessutom i allt större utsträckning börjat tillämpas i undervisningen vid andra skolor. Den antroposofiska grundtanken är att barnet självt i sitt inre besitter de krafter, förmågor och i viss mån det vetande som läraren bara har till uppgift att locka fram. Eleverna uppmuntras till mycket fritt skapande. De blir därmed skolans främsta resurs. Läroböckerna skrivs till stor del av eleverna själva. Betygsfrihet råder, eftersom prestationerna inte främst har att göra med material som presenteras eleverna utan med vad de hämtar från sitt inre och eftersom det fria arbetssättet gör det tämligen meningslöst att jämföra de olika elevernas resultat. Viktigt blir det däremot att sporra eleven att tävla med sig själv och förbättra sig själv. All pedagogik blir med denna grundinställning elevorienterad och individcentrerad.

SJUKVÅRD

Läkepedagogiken koncentrerar sig på behandlingen av psykiskt störda människor, i huvudsak barn. Utgångspunkten är varje enskild patient och behandlingens mål är att ur varje människa få fram det bästa, nyttigaste och angenämaste. Eftersom man inom antroposofin ser livet som jagets tillfälliga station i den fysiska kroppen på väg mot nya mer förfinade kroppar, så är det nuvarande, ytligt sett olyckliga stadiet ingen katastrof utan endast ett uppehåll som man skall göra det bästa möjliga av. Med denna inställning närmar man sig de psykiskt störda på helt annat vis än man tidigare gjorde inom traditionell mentalvård. De läkepedagogiska metoderna har, liksom de waldorfpedagogiska, rönt allt större uppmärksamhet och uppskattning i allt vidare kretsar.

I Sverige finns i dag läkepedagogiska institut och skyddade verkstäder i Stockholm, Umeå, Delsbo, Garpenberg, Mölnbo, Hölö och Järna.

Antroposoferna vänder sig mot bruket av artificiella mediciner inom läkekonsten över huvud taget. All verklig och varaktig bot måste komma från människan själv. Människan är naturlig och då skall behandlingen av henne också vara det. Eftersom människan är en del av naturen så är naturmedicinerna det hon främst skall begagna sig av. De moderna antroposoferna är dock inga dogmatiker och de er-

känner att vissa beprövade medel (till exempel viss vaccinering) inom den vanliga läkekonsten kan vara bra. Fortfarande gäller dock att de försöker i möjligaste mån begränsa nyttjandet av konstgjorda läkemedel.

JORDBRUK

Antroposoferna vänder sig mot mediciner och gifter (vilket är samma sak – det beror bara på ur vilken vinkel man ser det: människans eller bakteriens, vetets eller ogräsets) inom all verksamhet, alltså inte bara inom läkekonsten. Steiner var bland de första som pekade på den ökande förgiftningen av våra livsmedel och startade därför den biodynamiska odlingen.

Steiner höll sin första föreläsning om lantbruk 1924 men hans intresse för odling och hur den borde gå till "växte fram" då han som ung grabb hjälpte till hemma i den lilla trädgården.

Även på detta område har Steiners idéer framtiden för sig, och den biodynamiska odlingens betydelse växer i takt med utvräkandet av konstgödsel och giftbesprutningen.

KONST

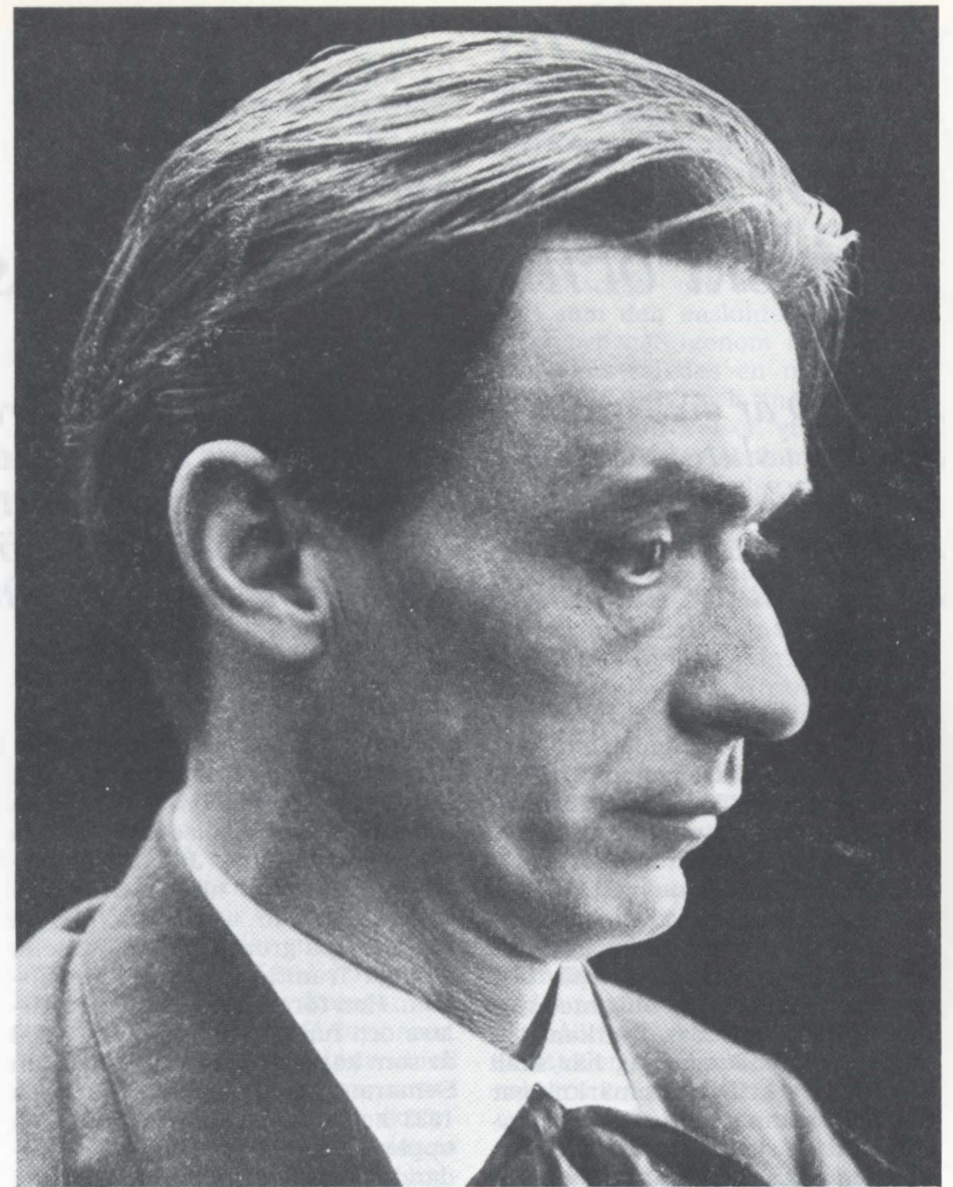
Steiner ansåg att få saker var så viktiga att locka fram som det kreativa och konstnärliga hos varje människa. Därför är teckning, musik, drama och dans integrerade moment i all undervisning och sjukvård som bygger på antroposofin.

Steiner var själv dramatiker, skulptör och arkitekt. Hans mysteriedramer "Invigningens port", "Själens provning", "Väktaren vid tröskeln" och "Själarna vaknar" spelas i Goetheanum, där hans skulpturgrupp Kristus, Lucifer och Ahriman finns att beskåda.

Den antroposofiska arkitekturen har sina speciella kännetecken och återfinns i de skolor, sjukhus, verkstäder, kyrkor, kulturhus m m som byggts av antroposoferna efter förebild från Goetheanum, som är tung och bombastisk. Varje arkitektonisk detalj återgår på en helhet som bestäms av byggnadens ändamål. När man ser Goetheanum påminns man om den katalanska arkitekten Antoni Gaudis originella byggnadsverk.

SLUTORD

Rudolf Steiner var en typisk gnostiker som i sin filosofiska konstruktion, antroposofin, lade fram osjälvständiga och häpnadsväckande ologiska och förunderliga religiösa läror. Han tycks ej heller ha varit

Rudolf Steiner 1904.

särdeles banbrytande i sina politiska teorier. (Naturligtvis var han en svuren fiende till nazismen och redan 1922 började nationalistiska grupper störa hans möten och på nyårsnatten samma år brändes Goetheanum ner.) Även om det låter som en paradox måste man samtidigt tillstå att Steiner torde ha varit en av de mest begåvade människor som någonsin levtt. Hans kunande var enormt och i den praktiska tillämpningen av sin antroposofi drog han slutsatser och visade vägar som mänskligheten ännu inte till fullo förstått att ta lärdom av. (Detta gäller även den praktiska religionsutövningen, och i antroposofins kyrka Kristet Samfund är det första gången i kristendomens historia som kvinnopräster tjänar vid altaret tillsammans med manspräster.) Det är svårt att tro annat än att Steiners inflytande inom många områden ständigt kommer att öka det närmaste århundradet.

För undvikande av missförstånd bör slutligen påpekas att man även på andra vägar kan (vilket många människor gjort) komma fram till samma eller snarlika resultat inom det praktiska livet (t ex sjukvård, skola, jordbruk, diet) som Steiner gjorde. Godtagandet av den antroposofiska överbyggnaden är således inget krav för t ex en human mentalvård.

Rekommenderad läsning

Johannes Hemleben: Rudolf Steiner, Larson 1973
Hjalmar Sundén: Rudolf Steiner. En bok om antroposofin, SKDB 1962.

Anm. Fil dr Rolf Ejvegård är filosof, psykolog och författare.

Bilderna är hämtade ur Das Wirken Rudolf Steiners, som kan erhållas genom Antroposofiska Bokhandeln i Stockholm.

SUBUD

i kritiskt och komparativt ljus

SUBUD är en "nyandlig" rörelse som introducerades i Sverige i slutet av 1950-talet. Det skrevs då en del om den. Numer hör man knappast talas om SUBUD i vårt land, men rörelsen har ett litet antal anhängare här. Följande kritiska studie är hämtad från den norska tidskriften "Krana".

Hösten 1961 talade jag om SUBUD på en så kallad "Upopulær Aften" i Det Norske Studentersamfund, som då hade sina möten i Dovrehallen i Oslo. Jag började med att säga att jag inte kunde ge någon auktoritativ och objektiv bild av SUBUD, och jag vill åtminstone på den punkten förklara mig enig med mig själv för 18 år sedan. Varken den bild av SUBUD som jag här skall skissera, de kritiska anmärkningar jag skall komma med eller de jämförelser jag skall göra, bör uppfattas som något annat än uttryck för mina begränsade erfarenheter och personliga bedömningar. På enskilda punkter anknyter jag till vad andra har sagt eller skrivit om SUBUD, men jag skiljer i framställningen klart mellan å ena sidan personlig erfarenhet och eget resonemang, och å andra sidan det som inte kommer ur mitt eget bröst.

HISTORIK

Jag börjar med en kort historik över SUBUD-rörelsen och försöker därefter bestämma dess särprägel, värdera starka och svaga sidor samt antyda likheter och skillnader mellan SUBUD och andra religiösa och andliga rörelser.

Namnet SUBUD är en förkortning och sammanslagning av tre ord från sanskrit, nämligen *susila*, *budhi* och *dharma*. Rörelsen uppstod på Java, där grundaren Muhammad Sumohadiwidjojo Subuh föddes 1901. Denne kallas oftast *Pak Subuh* (av SUBUD-medlemmar bara *Bapak*) och i det följande kommer han att kallas så. Hans

biografi är endast ofullständigt känd. I sin ungdom tycks han ha trätt i förbindelse med skilda andliga ledare på Java, men efter vad han själv hävdar ville inte någon av dem acceptera honom som elev på grund av den speciella andliga framtid som väntade honom. Han försörjde sig som bokhållare och fungerade under ett antal år som kassörens assistent i staden Semarang i mellersta Java. 1925 och 1933 hade han dramatiska andliga upplevelser, vilkas frukt blev bildandet av broderskapet SUBUD i Djakarta 1947. Men först 1957 blev SUBUD känt i England och övriga Europa, och dess snabba utbredning under den första tiden berodde i hög grad på att J.G. Bennett (1897–1974) gick in för SUBUD och ställde sin utomordentliga förmåga i rörelsens tjänst. Bennett, en förutvarande elev till P.D. Ouspensky och G.I. Gurdjieff, hade en naturvetenskaplig bakgrund, var en framstående lingvist och för övrigt utrustad med ett formidabelt syntetiserande intellekt. Bennett utförde konststycket att knyta en förbindelse mellan Gurdjieffs lära och SUBUD, och på grund av hans auktoritet blev flera hundra människor delaktiga av SUBUD-upplevelsen 1957. Bland dem var också jag, som hade blivit Bennetts elev vid The Institute for the Comparative Study of History, Philosophy and the Sciences året innan.

SUBUD I NORGE

Från januari 1958 kan vi tala om en SUBUD-grupp i Norge, och de av oss som var ansvariga för den, bil-

dade *Foreningen for sammenlignende studium av psykokinetiske systemer* som det organ som skulle tillvarata SUBUD-rörelsens intressen i vårt land. Det förberedande arbetet ledde till att SUBUD på allvar blev introducerat och etablerat hos oss i september 1958.

Under de 20 år som gått har rörelsen här i landet legat lågt, och detta är väl en del av förklaringen till det låga medlemsantalet, som knappast någon gång har överstigit 100 personer. Men SUBUD är i Norge likt som i andra länder ett utpräglat medelklassföretag, och detta har gett en solid ekonomisk plattform. Efter att i många år ha hyrt lokal i Huseby Hjemmevernshus på Makrellbekken i Oslo, äger gruppen i dag ett representativt hus på Nordraaks gate. Det finns grupper också i Sverige och Danmark, men i Skandinavien är den norska SUBUD-gruppen (som i stort sett är identisk med Oslo-gruppen) klart den viktigaste.

VAD ÄR DÅ SUBUD?

Kärnan i SUBUD är den så kallade *latihan*,*) ett indonesiskt ord som betyder *uppövning*. Denna latihan kan i princip överföras till alla som önskar det, och överföringen sker vid den så kallade *öppningen*, ett begrepp som naturligtvis förutsätter att människosinnet normalt är stängt, avgränsat från den kraft som verkar i latihan. Och *kraft*, i den elementära betydelsen av något som frambringar en verkan, är kanske det centrala begreppet i SUBUD. Pak Subuh förutsätter en hierarki av krafter, eller tillvaro-

Muhammad Subuh

plan, men det finns också enligt honom en *universell livskraft*, och det är denna Stora Livskraft som verkar i latihan. För Pak Subuh är denna kraft styrd av Gud, den är ett uttryck för Guds vilja, och dess funktion i latihan är att befria människans själ från det förslavande herraväldet som utövas av de så kallade "lägre krafterna", nämligen den materiella, den vegetabiliska och den djuriska eller animaliska kraften. En väckt och utvecklad själ behärskar sina lägre krafter, vilka i sin luttrade, disciplinerade form är dess nödvändiga instrument, samtidigt som den är öppen för inflytelser från de högre eller övermänniskliga krafterna eller tillvaroplanen.

ÖVERFÖRING AV KRAFT

Som man kan förstå är det i SUBUD inte tal om någon lära. I princip rör det sig om en kraftyttring, och denna uppstår spontant hos kandidaten under öppningen, vilken sker i närvaro av en eller flera så kallade "hjälpare", d v s personer som Pak Subuh har auktoriserat till att förmedla kontakten med den universella livskraften.

Men hur kan överföringen förklaras, och hur yttrar sig denna kraft under latihan? Jag skall här gå tillbaka till den förklaring och beskrivning som jag gav i mitt föredrag 1961, och citerar följande därifrån:

"I Jungs psykologi finns ett begrepp som kanske kan ge en nyckel till problemet. Jung talar om att alla enskilda mänskliga medvetanden är att betrakta som utlöpare från

ett gemensamt rotmedvetande, som han kallar 'det kollektivt omedvetna', och han hävdar att därifrån kommer mänsklighetens gemensamma förråd av myter och symboler, de så kallade 'arketyperna'. Om vi antar att alla människor uppgår i mänskligheten och att mänskligheten inte bara är en abstraktion, utan en verklig enhet, på så sätt att den bokstavligen talat är ett, då kan överföringen i SUBUD lätt förklaras. I det kollektivt omedvetna är förmedlare och mottagare ett. En impuls från hinsides det kollektivt omedvetna kommer via det gemensamma rotmedvetandet att tränga igenom barriären hos mottagaren och börja verka på hans vanliga funktioner. Förmedlaren har en katalytisk verkan. Barriären som jag talade om är alla de faktorer som hindrar människorna att få levande, personlig kontakt med sin inre värld. Detta är den verkliga innebörden i arvsynden.

Verkningarna i SUBUD kan visa sig första gången man deltar, eller först efter en längre tids praktik. Jag menar då självfallet de omedvetna verkningarna. Processen kan mycket väl tänkas vara omedveten för deltagaren under en tid, men likafullt verklig. De flesta deltagarna kommer att känna verkningar och impulser efter några få latihan. Impulserna är av högst individuell karaktär, men har det gemensamt i första fasen att de rör den psyko-fysiska organismen. Det är i denna fas, vars varaktighet är helt individuell, som de iögonfallande dragen i SUBUD gör sig starkast gällande, det som av de flesta utomstående betraktas som själva kärnan i SUBUD. Jag avser de utbrott av aggression och andra, positiva såväl som negativa lidelser, som yttrar sig i ett helt register av vokala yttringar och motoriska impulser, från oartikulerade vrål och skrik till vilddans arkaiska danser och spontana gymnastiska rörelser, samt sång av alla de slag. Här träder man i direkt kontakt med det sägenomsusade omedvetna, och ens inre väsen, ofta inte särskilt smickrande, bryter fram i och med att den konventionella personligheten skjuts åt sidan. Men det skall betonas att verkningarna i SUBUD är oerhört individuella, och att det är många, i synnerhet äldre, som inte erfar sådana våldsamma yttringar.

Men kommer alla att erfar verkningar? Så vitt vi vet i dag, är svaret ja. Men det kan ta ganska lång tid innan en viss person känner något, och utan tålmod kommer man i stort sett inte långt."

SPONTANA IMPULSER

Det väsentliga i SUBUD är alltså spontana inre impulser, utlösta av en kraft som i princip är oändligt överförbar. Den riktiga hållningen till denna kraft är enligt Pak Subuh underkastelse, d v s att man frivilligt underställer sig Guds vilja, som efter vad Pak Subuh hävdar styr den luttrings- och utvecklingsprocess som den enskilde deltagaren erfar och går igenom i latihan. Det finns således en motsättning mellan SUBUD och andra andliga och religiösa rörelser, vilka man ju först och främst anammar genom tanke och förnimmelse, som regel i form av en lära, ett budskap, en förkunnelse eller liknande. Ord och formuleringar är alltså grundläggande, och dessa utlöser så de känslor och handlingar som utgör det religiösa och andliga livet. I latihan sker däremot allt *inifrån*, man underkastar sig och tar emot, och viljans uppgift blir att bejaka det som sker. J.G. Bennett utvecklade i detta sammanhang sin distinktion mellan *arbete inifrån* och *arbete utifrån* och hävdade på sin tid att arbete inifrån, som han också fann exemplifierat i mystiken, var långt mer fullkomligt och riktigt än arbete utifrån. Medan Bennett sedan kom till andra resultat, har Pak Subuh upprätthållit och skarpt motsättningen, så att den hos honom har fått karaktär av en motsättning mellan å ena sidan den riktiga vägen, tradition och religion, och å andra sidan de vägar och traditioner som representerar så många andliga återvändsgränder.

I föredrag som han hållit 1978 har han, förmodligen i symbolisk form, talat om två av Adams söner som upphovet till dessa två väsensskilda vägar. Den ene grundlade underkastelsens väg, som historiskt representeras av raden Abraham, Moses, Jesus, Muhammed och SUBUD. Den andre blev stamfar till alla de lärar och system som förutsätter att människan själv, med egen vilja och ansträngning, kan frigöra sig från sin lägre natur och förverkliga sin andliga bestämmelse utan Guds hjälpande vilja. Som exempel på dylika andliga återvändsgränder har Pak Subuh nämnt så gott som alla religioner, filosofier och okulta system som inte har sitt historiska ursprung i Abrahams religion.

RIGID MOTSÄTTNING

Det säger sig självt att en sådan rigid motsättning strider både mot det vi känner och det vi vet. Jag måste för min egen del säga att jag

blev ganska förargad då jag läste vad Pak Subuh i fjol sa om buddhismen, nämligen att den inte är en autentisk religion och att dess mål och frukt är förintelse! Detta är ju ett fantastiskt missförstånd, och det är klart att en andlig vägledare som kan ge en så felaktig bild av en av mänsklighetens djupaste och skönaste andliga strömningar, också kan vara felbar när det gäller andra saker. Dessa uttalanden står också i strid med vad han sa om buddhismen omkring 1959, ty på den tiden betraktade han Buddha som en autentisk profet, vars budskap var intellektuellt anlagt, eftersom mänskligheten på hans tid inte var så förfallen att det var omöjligt att påverka och upplysa den genom tankefunktionen.

Det finns också andra uttalanden av Pak Subuh som visar att hans uppfattning av såväl buddhismen som hinduismen delvis bygger på en egendomlig synkretistisk form av dessa religioner som blomstrade på Sumatra och Java innan islam erövrade arkipelagen på 1300-talet. När man till denna nog så förvirrande bild tillägger att han synes ha den största respekt för Mahabhara-ta, som i den gammaljavanesiska översättningen betydde mycket för det andliga livet på dessa öar, måste slutsatsen bli att Pak Subuh inte är någon habil religionshistoriker och heller inte är konsekvent i det han uttalar om de icke-semitiska religionerna.

En sådan dom synes inte bara vara berättigad när det gäller hans uppfattning och värdering av de religioner och traditioner som kan verka mest främmande, sedda ur ett islamiskt perspektiv. Det är också i allra högsta grad tvivelaktigt om SUBUD kan betraktas som en förlängning av en tradition vars historiska prototyp var Abraham. Både judendomen och islam har en prägel av lagreligion, åtminstone i sina exoteriska former, och det är inget som tyder på att de med hänsyn till uppkomst eller utbredning kan jämföras med SUBUD och dess karakteristiska andliga övning eller latihan.

Medan Pak Subuh således försöker att legitimera SUBUD genom att anknyta det till en underkastelsens väg eller tradition, är det ytterst besynnerligt att han avvisar eller förnekar de likheter som finns mellan SUBUD och de mystiska riktningarna inom denna tradition. Han har t ex uttalat sig nedlåtande om sufismen, som kan betraktas som höjdpunkten i islam, och det fastän hans andliga världsbild, hans

terminologi och uttryckssätt bär omisskännlig sufisk prägel. Inte har han heller visat någon förståelse för den kristna mystiken, där man t ex hos Eckehart kan finna en andlig utvecklingsväg beskriven, vilken enligt J.G. Bennett påfallande påminner om SUBUD.

JESUS BARA EN PROFET?

Nu är det inte bara den kristna mystiken, utan kristendomen som sådan, som Pak Subuh synes stå oförstående inför. För honom, liksom för andra muslimer, är Jesus i princip bara en profet, en i en rad, samtidigt som han närmast förnekar att det finns någon levande kraft i nutidens kristendom. Det finns på det hela taget en tydlig tendens hos Pak Subuh att förkasta alla filosofier och läror och alla former av religiös praktik som återvändsgränder, ofruktsamma hjärnspöken eller åtminstone allvarliga hinder för den som praktiserar latihanen. Detta är ju ganska egendomligt, för att uttrycka det milt, när man kommer ihåg den starka betoningen på mänsklighetens enhet och den ekumeniska riktpunkt som annars är framträdande drag i Pak Subuhs förkun-nelse. Hur många gånger har man inte hört eller läst hans liknelse mellan SUBUD och en bensinstation, där det stannar bilar som svarar mot hinduismen, islam, kristendomen och buddhismen. Var och en fyller tanken med samma drivmedel och kör så vidare i överensstämmelse med sin särprägel. Men i andra sammanhang får man alltså veta att SUBUD är Guds sista uppenbarelse till mänskligheten, och det varnas för att på något sätt blanda samman SUBUD med teori och praktik från andra traditioner, som idag synes vara fullständigt andligt bankrutt eller impotenta.

ISLAMISERING

Men inte heller detta är en helt täckande beskrivning, ty det har varit en tydlig tendens till *islamisering* inom SUBUD. Omkring 1968 började Pak Subuh att anbefalla omskärelse, fasta och hållande av Ramadan, och i ganska stor utsträckning har SUBUD-anhängare följt hans tillrådan på dessa punkter, och inte så få har till och med gått över till islam.

När det gäller att förklara Pak Subuhs benägenhet att avvisa allt som inte är SUBUD, skall jag här bara nämna vad J.G. Bennett sa till mig sista gången jag talade med honom, sommaren 1966. Han bekräftade leende denna tendens hos Pak Subuh och nämnde själv som ex-

empel påven och Krishnamurti. ("They are all down!" var Bennetts uttryck för att karakterisera Pak Subuhs uppfattning). Själv var han övertygad om att SUBUD var ett uttryck för en andlig makt, men menade att Pak Subuh hade blivit "hypnotiserad" på ett sådant sätt att han inte var i stånd att se något positivt i andra läror och vägar.

SUBUD NÅGOT ENASTÅENDE?

Men kanske SUBUD är något enastående i världen idag? Kan det tänkas att de ca 15 000 medlemmarna, spridda i många länder, är bärare av en andlig övning som är uttryck för Guds frälsningsplan med mänskligheten? Är SUBUD början av något som kommer att spanna över hela världen och förvandla den så som J.G. Bennett och andra trodde i slutet av 50-talet? Låt mig svara med följande från ett kåseri som jag höll i SUBUD-huset den 9 september i fjol med anledning av att det var 20 år sedan SUBUD kom till Norge:

"Hur tänkte vi, vad trodde vi om SUBUD på den tiden? Det är klart att J.G. Bennetts bok 'Concerning Subud' hade åtskillig betydelse för uppfattningen av SUBUD, när den kom ut 1957. Jag hade väl, som flera andra, den uppfattningen att SUBUD var ett led i ett slags generalplan för att sätta mänskligheten moraliskt och andligt på fötter igen, och jag trodde, liksom Bennett och Pak Subuh, att SUBUD skulle expandera raskt och kunna bli en andlig massrörelse som jämförelsevis snabbt kunde föra oss in i en ny tidsålder. Nu ser man ju hur naivt och ohistoriskt detta var. Med risk för att reta upp en del av de närvarande vill jag beteckna SUBUD i dag som en försvinnande liten 'sekt' eller rörelse i konkurrens med ett vimmel av nya andliga riktningar, ofta av orientaliskt ursprung, och inget tyder på att SUBUD allena kommer att frälsa mänskligheten."

Och jag fortsatte med att säga att de stora förväntningar som vi den gången hade inte blev infriade och att jag själv inte fann det sannolikt att SUBUD skulle få någon avgörande betydelse för mänsklighetens andliga framtid, en uppfattning som jag för övrigt erkände kunde komma att visa sig felaktig. Det är ju bara dumt att vara tvärsäker när det gäller framtiden.

ICKE ÖVERTYGANDE TECKEN

Grunden till mina tvivel på SUBUDs förmåga att rädda mänskligheten är helt enkelt att jag inte

varken hos mig själv eller hos andra har funnit helt övertygande tecken på andlig växt och utveckling som följt av 20 års praktik av latihanen. Jag är helt införstådd med de många gynnsamma verkningar som SUBUD haft på mig själv liksom på många andra, men jag måste erkänna att verkningarna är begränsade, och för mig synes det vara ett oöverstigitligt svalg mellan dessa positiva, men begränsade, verkningar och den uppgift som i Pak Subuhs perspektiv tillkommer SUBUD, nämligen att förändliga och harmonisera mänskligheten. SUBUD har med andra ord inte motsvarat förväntningarna, ty även om den i teorin är oändligt överförbar, är det i praktiken få som håller fast vid latihanen, och inte heller dessa övertygar med hänsyn till andlig intelligens och karismatiska gåvor. Här till kommer att Pak Subuh som nämnt på många viktiga områden synes ha en begränsad insikt.

KEDJERÖKARE

Jag skall ge ytterligare ett par exempel från andra, mer prosaiska områden, och börjar med rökning. Rökning dödar ca 140 000 människor årligen i Väst-Tyskland och 3 000 i Sverige och har betecknats som det största hälsoproblemet i den västliga världen. I årtal var Pak Subuh kedjerökare och bagatelliserade cigarettens skadeverkningar. Till slut fick han, efter vad som har sagts mig, en gång en så allvarlig hostattack att han blev rädd av sin läkare att sluta röka, vilket han också har gjort. Men ännu har inte från honom kommit någon varning för denna elakartade vana, vilket medför att denna gräsliga och meningslösa ovana grasserar så i SUBUD-huset i Oslo att det ibland känns som en pina att uppehålla sig där. – Låt mig här skynka mig att tillägga att jag inte är någon fanatiker och att jag ibland sätter värde på en cigarr.

BANK I DJARKARTA

Mitt andra exempel, som tycks röja en sviktande insikt hos Pak Subuh, är den utomordentliga vikt han under de senaste 10 åren har lagt vid affärsföretag och i synnerhet vid upprättandet av en bank, som i början skulle grundas i Väst-Tyskland, men då detta visade sig omöjligt, blev förlagd till Djarkarta på Java. Jag kan inte med bästa vilja se att världen idag behöver fler banker, och det är en gåta för mig hur insamlingen av ca 14 miljoner (norska) kronor till byggandet av ett 14-våningars hus i Djarkarta, som

bl a hyser banken, skall bidra till att lösa mänsklighetens andliga problem.

Frågan är om inte Pak Subuh själv en tid märkte att SUBUD inte hade blivit vad han tänkt sig och att bankprojektet får ses som en avledande manöver, en kanalisering av energi och offervilja i riktning mot något påtagligt, något som på ett sätt kunde visa att SUBUD dock har varit en framgång. Men för den som känner litet till de osäkra politiska, sociala och ekonomiska förhållandena i Indonesien, framstår det som nästan dumdrigt att satsa så stora belopp på något som mycket lätt kan gå till spillo, när nästa kris eller revolution inträffar. Och mer fundamentalt: Det verkar inte som om Pak Subuh har förstått mänsklighetens ekologiska kris. Han visar ibland en naiv begeistring för västerlandets kapitalism och kan till och med nämna Rockefeller som ett efterföljansvärt exempel när det gäller förhållandet till den materiella världen.

Som sagt så är jag inte tvärsäker när det gäller SUBUDs möjligheter och framtid. Det är möjligt att jag tar miste och att SUBUD är ett senapskorn som en gång kommer att växa till ett mäktigt träd.

HJÄLP FRÅN HÖGRE MAKTER

I alla händelser, mänsklighetens kris är så omfattande och problemen så mångfaldiga, komplicerade och olösliga, att jag inte tror att vi med egen kraft och vilja kan lösa dem. Jag tror att mänskligheten i en sådan hemsökelsens tid behöver hjälp från högre makter, och jag tror också att sådan hjälp ges i dag och kommer att ges i en ännu klarare form under tiden fram till år 2000. Men utgången är inte given, och jag tror också att det sker ett visst experimenterande och att det råder en viss oklarhet på högre håll när det gäller arten och räckvidden av den hjälp som skall ges. I ett sådant perspektiv är SUBUD att betrakta som ett experiment, som kanske inte har motsvarat förväntningarna, och det är möjligt att långt mer effektiva andliga rörelser kommer att dyka upp under kommande år. Men det är också möjligt att en eller flera av de rörelser som redan finns på jorden kommer att få en stor framtid.

Situationen kan jämföras med tillståndet i den antika världen på 200-talet efter Kristus, då en hel rad religioner och andliga rörelser kämpade för att få övertaget. Den gången liksom nu var det omöjligt

att veta någonting exakt om resultatet och vilken grupp som skulle bli den segrande. Vad vi kan slå fast är att vi lever i en tid som är ännu mera dramatisk och spännande än senantiken och att det kan löna sig att följa med och försöka orientera sig i det myller av riktningar och rörelser som i dag strider om att vinna människosjälén. Och vad det gäller SUBUD vill jag sluta på samma sätt som jag gjorde när jag talade på jubileumsfesten i fjol:

"Vad jag kan säga efter 20 år, är att SUBUD har varit viktigt och värdefullt för mig, liksom för hundratals, ja tusentals andra och att jag är glad över att jag fick vara med om att införa en så intressant rörelse i Norge. Vi lever i en dramatisk tid, och SUBUD är uppenbart ett av många uttryck för ett uppbrott mot en ny tidsålder med nya värden och nya samlevnadsformer."

*

*) En latihan kan definieras som den kortare eller längre tid då man, ensam eller i en grupp, önskar och mottar de kraftyttringar som springer fram ur kontakten med det som Pak Subuh kallar "Den stora livskraften" och som enligt honom styrs av Guds vilja. En latihan varar i sin kollektiva form vanligen 45 minuter. Kvinnor och män tar latihan var för sig.

K E Steffens är lektor vid en pedagogisk högskola i Barum och undervisar i engelsk och norsk litteratur.

Tidskriften Krana (c/o Lanser Forlag A/S, Bernh. Getz gt. 3, Oslo 1) är ett "magasin for kristen anarkisme, samfunnsomforming og selvrealisering".

Fotografier var allt som den ende intresserade journalisten, Sökarens redaktör, fick se av Ananda Margas ledare Anandamurti på den presskonferens som anordnades. Ledaren mötte inte själv pressen. (Foto Rein Vålme)

Svastikan är en symbol för Ananda Marga. Den anses bringa lycka.

ANANDAMURTI PÅ SVERIGEBESÖK

Ananda Margas andlige ledare, som dömdes till livstids fängelse under Indira Gandhis regeringstid men frigavs efter hennes fall, besökte i maj sina anhängare i Skandinavien.

Indiern Shri Shri Anandamurti (eg. P R Sarkar) som är den andliga och sociala rörelsen Ananda Margas ledare och grundare, var i maj månad för första gången på besök i Sverige. Han stannade tre dagar i Stockholm, där margier från hela Skandinavien hade samlats för att träffa honom. Man höll till i Hälsans Hus på Fjällgatan.

Eftersom Anandamurti är en mycket omdiskuterad och delvis skarpt kritiserad ledare för en inte obetydlig rörelse, vilket framgått

av tidigare artiklar i Sökaren, hade det varit intressant att få göra en intervju med honom, eller åtminstone lyssna till honom, men ingetdera var möjligt. Han ägnade sig uteslutande åt de skandinaviska margierna. Utomstående var inte välkomna att lyssna!

Rörelsen inbjöd till en presskonferens i Hälsans Hus – utan Anandamurti själv! Hans pressekreterade Vijayananda Avadhuta svarade på frågor från en enda journalist.

Varför kommer inte huvudperso-

nen själv till mötet med pressen? undrade jag.

– Han önskar ingen personlig publicitet, förklarade pressekreteraren. I alla länder, som Shri Shri Anandamurti besöker, är det pressekreteraren eller generalsekreteraren som svarar på massmedias frågor.

Anandamurti, som nu är 58 år, grundade Ananda Marga 1955 i Indien. Sedan dess har organisationen vuxit mycket kraftigt, och den har numera flera miljoner medlemmar i

över 90 länder. Anandamurtis besök i Stockholm var en del i en europeisk rundtur till Schweiz, Västtyskland, Frankrike, Italien, Holland, Sverige och Spanien. Syftet med besöket var att ge andlig inspiration till de tusentals margier i dessa länder, som tidigare inte haft möjlighet att träffa honom personligen.

Under Indira Gandhis regeringstid dömdes Anandamurti till livstids fängelse för "anstiftan till mord" på före detta medlemmar i Ananda Marga. Fru Gandhi betraktade honom som en kriminell person enligt brev hon skrivit som svar på en förfrågan från Sverige. Men hans anhängare har varit övertygade om att domen berodde på falska vittnesmål, och den 2 augusti 1978, efter Indira Gandhis fall, frigavs han. Han hade då tillbringat sex och ett halvt år i fängelse och största delen av tiden enligt uppgift vägrat att inta fast föda som protest mot behandlingen av honom och av rörelsen. Hans hälsotillstånd blev mycket allvarligt. Men numer är han i god vigör.

Ananda Marga är inte längre en förbjuden organisation i Indien, utan kan nu fritt verka där, och alla ledare har frigetts.

– Det var på politiska grunder som Indira Gandhi förbjöd Ananda Marga och fängslade flera av dess ledare, förklarar Anandamurtis pressekreterare.

Under den tid Anandamurti satt fängslad begick åtta margier i olika länder protestsjälv-mord för hans skull. De brände upp sig själva. Vad anser Anandamurti om detta?

– Anandamurti stöder inte detta, och gillar det inte. Han har aldrig uppmanat någon att begå själv-mord för hans eller rörelsens skull. Han menar att det är bättre att hans anhängare arbetar för den lidande mänskligheten inom olika välfärdsprojekt än att de tar livet av sig. Självbränning av margier är uteslutande en följd av ett personligt ställningstagande. Ananda Marga ställer sig inte bakom det.

Men har Anandamurti gjort något klart och tydligt uttalande om detta?

– Ja, det har han gjort.

Men varför sker så många protestsjälv-mord inom just Ananda Marga?

– Detta är helt och hållet ett personligt problem, svarar pressekreteraren. När en person har beslutat att begå själv-mord i protest mot något, vad kan vi göra åt det? Inget! Vi vill att folk skall arbeta för mänskligheten, inte ta livet av sig.

Själv-mord är ingen god idé. Vi har gjort hundratals uttalanden med den innebörden.

Och kapningen av ett flygplan i Sverige för inte så länge sedan?

– Ananda Marga ställer sig inte bakom detta. Det syns oss fullständigt meningslöst.

Det har diskuterats huruvida Anandamurti, genom vad han skrivit, accepterar våld som ett kamp-medel.

– Våld, förklarar Vijayananda, är en dålig metod. Vi accepterar inte våld i något sammanhang. Vi har i stället ett konstruktivt program för att tjäna mänskligheten.

Och hur ställer sig Anandamurti till demokratin? Kritiker av hans person och av rörelsen har hävdade att Ananda Marga är anti-demokratisk.

– Vi tror på demokrati, men för att demokrati skall fungera och verklig folkmakt råda, måste folket ha kunskaper, politisk medvetenhet och hög moral; det måste ha fått utbildning. Är folket okunnigt, då blir demokratin en illusion och människorna lurade av politiska slagord. I Indien finns en viss politisk förståelse, men en del demagoger missleder folket.

Och sadvipras, den andliga och moraliska elit, som Anandamurti talar om, vad skall de göra i det framtida samhället? Skall de regera?

– De skall ha en överseende, kontrollerande, funktion. De skall se till att allting fungerar och att sådana människor har politisk makt som är lämpliga att inneha den makten. De skall se till att makten utövas på rätt sätt, efter höga moraliska principer. Och deras uppgift blir att protestera, när något inte är som det skall vara. Men de skall inte själva ha politisk makt.*)

I Indien säger man ofta att "guru är Gud". Är Anandamurti gudomlig?

– Ja, han är en gudomlig gestalt, men inte Gud själv, det har han aldrig påstått. I Indien är en verklig guru, dvs en andlig lärare, en människa som har förstått vad Gud är och som kan hjälpa den vanliga människan att förstå Gud. Anandamurti är gudomlig i den meningen att han är en stor andlig personlighet. Han kan leda människor till en hög grad av andlighet. Han har uppnått högsta andlighet och kan därför betecknas som gudomlig.

Men uppfattningarna om Anandamurtis person är mycket olika. Många, även förutvarande anhängare, har skarpt kritiserat honom.**)

Pressekreteraren Vijayananda.

är en förbrytare eller ett helgon!

Pressekreteraren svarar att alla stora gestalter i historien har blivit klandrade och förtalade. Som ett exempel nämner han Jesus Kristus.

Så all kritik mot Anandamurti är ogrundad?

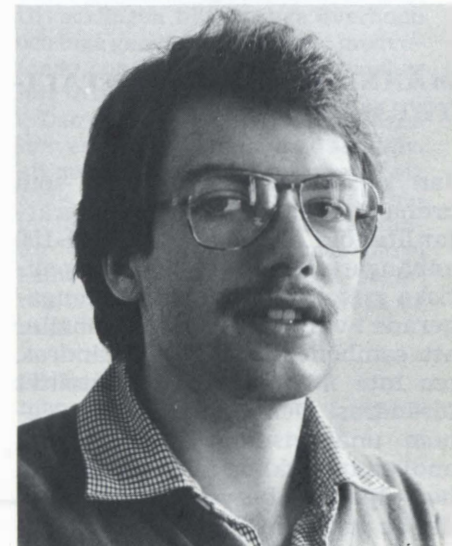
– Javisst!

Men även hans hustru, Uma, har kritiserat honom, och lämnat honom.

– Det berodde på ett missförstånd, förklarar Vijayananda. Nu ångrar hon sig. Hennes äldste bror kom till vårt kontor och bad om ursäkt.

Finns det något dokument som bevisar detta?

– Nej, jag kan bara berätta att hennes bror uppsökte oss. Det är

– Vad Anandamurtis yttre beträffar, säger Jan Hasselström, så blir jag väldigt glad när jag ser honom. Jag tycker om hans sätt att röra sig, att tala. Han är så fin, så finstämd. Det är en njutning för sinnena att bara se på honom.

allt. Så ligger det till.

Anandamurti är ingen förbrytare, säger pressekreteraren. Han är en så stor man. Vetenskapsmän, tänkare, officerare, jurister kommer till honom och ser upp till honom för att få ledning.

– Anandamurti är ett stort geni. Han kan vara till hjälp i många länder. Den stora skillnaden mellan honom och andra stora andliga gestalter i dagens Indien är att medan de andra drar sig undan världen och lever isolerade från samhället, så lever han i samhället för att påverka det.

Vad bör Ananda Marga i Sverige göra?

– Varje land har behov av socialt arbete, även t ex USA och de skandinaviska länderna. Man kan bli hjälpa människor som kommit på sned i livet, man kan starta yoga-centra och mycket annat. Under sin rundresa i Europa ger Anandamurti inspiration och ledning för utvecklande av Ananda Margas sociala program.

Vore det inte en god idé att Anandamurti höll något offentligt föredrag, när han nu besöker vårt land?

– Kanske gör han det under något kommande besök i Sverige. Han planerar att komma tillbaka om fem månader. Nu är han här endast i tre dagar och ägnar sig helt åt de Ananda Marga-medlemmar som samlats här för att få träffa honom.

Skulle Sökaren kunna få göra en personlig intervju med honom under hans nästa besök i Sverige?

– Det är inte uteslutet.

MÄNNISKORNAS MENTALITET MÅSTE ÄNDRAS

Jan Hasselström, den margi som ordnade presskonferensen, berättar litet om Ananda Marga (100-150 anhängare i Sverige) och dess politiska gren PROUT (ett 20-tal engagerade i vårt land). Han framhåller att samhället inte kan förändras, om inte människornas mentalitet förändras. Och detta kan ske genom undervisning. Människornas andliga utveckling är det enda som har djupare betydelse, eftersom det är grunden för allt annat. Tonvikten måste läggas på att människan är en andlig varelse.

– Det vi kallar Baba är det innersta, kärnan, i människan. Baba är vår innersta kärna av kärlek. Vi kallar också Anandamurti för Baba.

Ananda Margas verksamhet är en kombination av andlig undervisning och socialt arbete. Utan kostnad lär man ut yoga och meditation. Genom sådana övningar uppnås jagets frigörelse samt en upplevelse av sällhet (ananda) och inre frid.

Rörelsen driver sjukhus, barnhem och skolor i Indien. I Europa har man lekskolor, olika slags hem, billiga restauranger och andra sociala projekt.

Ananda Marga tar avstånd från det hinduiska kastsystemet och bekämpar korruptionen i Indien.

Rörelsen är inte bunden vid någon bestämd bekännelse eller vid religiösa dogmer. Den vill förkunna en för alla människor gemensam andlig ideologi, som skall kunna förena folk i alla religioner och i alla sociala och etniska grupper, samt en hög moral. I Ananda Margas samhälle skall alla människor erkännas som lika och bröder.

*) Man kan inte låta bli att göra reflexionen att denna granskande verksamhet i t ex vårt land utövas av massmedia! Pressen, TV, radio är våra sadvipras! – Margin Jan Hasselström, som granskat manuskriptet till denna artikel, kommenterar: "Enligt PROUT kommer massmedia att ha en mycket viktig funktion i det framtida samhället. De skall inte som nu vara styrda av kravet att vara ekonomiskt vinstgivande, utan ha liknande ekonomisk status

som våra skolor, d v s vara helt oberoende ekonomiskt inom en viss given ram. Sadvipras kommer att ha en viktig funktion inom massmedia. De kommer även att finnas inom fackföreningar, utbildningsinstitutioner etc. Naturligtvis skall strävan också vara att försöka få sadvipras valda: de som styr ett land måste vara högt moraliskt medvetna."

**) Se artikel i Sökaren 2, 1978!

SM Anandamurti, här fotograferad från ett fotografi. (Rein Vålme)

Meta Strandberg

Helhet = grupp/kollektiv – en fatal förväxling

What's in a name? That which we call a rose
By any other name would smell as sweet...

Shakespeare

Kärt barn har många namn, heter det, men ett namn kan också ofta få stå för en mängd olika, ibland helt motstridiga, idéer och företeelser.

En del artiklar i vårens nummer av Sökaren bli om vad som med ett numera något slitet uttryck brukar kallas Den nya tidsåldern har inspirerat till några reflexioner.

I nr 4 säger t ex the Farm-kollektivets grundare Stephen Gaskin (när han citerar Donald Keys): "Vi är på väg från en tid av individuella sökare och helgon till gruppssökande, grupp-utveckling, gruppupplysning och gruppmanifestation... Från och med nu får världen räkna med högt begåvade 'gruppersoner' som demonstrerar avancerade former av medvetande som *enhet*". Vad betyder nu detta? Människor kan inspirera varandra, hjälpa och stödja varandra om inte av spontan så av medveten kärlek, men hur skulle det kunna vara möjligt att uteslutande *utvecklas* i grupp? Eftersom alla människor är unika och har en egen, individuell utvecklingsväg med individuella livsuppgifter = att få den kunskap, de

insikter de saknar, måste alla människor också fatta sina egna beslut och ta konsekvenserna av dem. Alla måste i den nya tiden lära sig att tänka själva – här hjälper inga utantilläxor längre, varken av akademisk eller politisk art. Vi måste också tro på oss själva, på vad vi känner är rätt – om detta är opportunt eller ej. Det gäller att utifrån *egna* erfarenheter och kunskaper försöka ge en så sann bild som möjligt från just den unika synvinkel som är vår egen. Helheten = Sanningen berikas genom att alla människor ger uttryck för *sin* sanning.

Jag menar att vi tvärtom är på väg att lämna den tid i historien då intresset fokuserats på kollektivet, gruppen, partiet, fackföreningen, församlingen, en tid som präglats av diffusa uttryck som "folket vill", "anslutning till kollektivet", "den kommunala barnomsorgen" etc.

I stället måste var och en som George Trevelyan säger i samma artikel bli sin egen präst, sin egen filosof, sin egen poet och sin egen herare.

Tiden är inne för människan, generellt sett, att själv ta över ansvaret för sitt liv och sin utveckling. Det är ett definitivt och tydligt steg i mänsklighetens historia. Den medvetna människan ansluter sig inte till en grupp, ett parti etc, anammar inte färdiga åsikter för att leva ett vegeterande liv i gruppens hägn, där ledaren eller ledarna tar ansvaret och fattar beslut, i bästa fall med majoritetens samtycke. Människan borde aldrig låta sig förmås att avstå från sitt ansvar, det som gör människan till människa. I vårt samhälle finns många exempel på hur medborgarna under de senaste decennierna satts under förmyndare, abortlagen är ett exempel, lagen om ångervecka ett annat. Människan hindras från att ta konsekvenserna av sina handlingar, hindras från att lära av sina misstag, hindras i sin utveckling m a o. Att människor tar ansvar för sig själva betyder givetvis inte isolering eller på något sätt minskad gemenskap. Tolerans, förståelse och inlevelseförmåga är bra egenskaper på vandringen mot det gemensamma målet, förverkligandet av Kärleken. Man behöver inte leva i grupp för att känna andlig gemenskap med människor. I själva verket är det fråga om en individuell livshållning visavi andra människor, en *vilja* till gemenskap. Att klä sig på ett visst sätt, att

bära samma typ av glasögon, att bo under liknande former är bara en hjälplös, en smula patetisk demonstration för *längtan* efter en gemenskap man inte känner. Det är lika felaktigt att isolera sig som grupp som att göra det som individ. Det finns ju faktiskt inte så få exempel på gruppbildningar där dominerande ledare av omedvetna maktbegär (kompensation för underlägsenhetskänslor) har tvingat på andra sin individuella utvecklingsväg med förödande verkningar.

Ett annat citat av Stephen Gaskin: "Men om du säger till dem att leva i en gemenskap och att de rika inte skall ha det bättre än de fattiga, då blir de dödsförskräckta".

Ovanstående uttalande tyder inte på andlig utveckling, snarare då på en materialistisk inställning till livet. Har "rika" det alltid *bättre* än "fattiga"? Att kunna bära materiell rikedom utan att förlora sin själ är också en svår uppgift. Om vi nu skall arbeta på att "rika" inte får har det "bättre" än "fattiga", måste vi naturligtvis också se till att vackra inte har det bättre än fula, att friska inte har det bättre än sjuka, att "intelligenta" inte har det bättre än "dumma", att unga inte har det bättre än gamla etc, i sanning absurda och oandliga livsuppgifter, negativa och destruktiva! Men med den individuella utvecklingen följer ovillkorligen ett enkelt levnadssätt, generositet och omsorg om andra oavsett deras ekonomiska status.

Att arbeta på sin utveckling innebär förvisso inte navelskåderi, inte heller en meditation som leder bort från medmänniskorna och vår gemensamma värld. Det är här och nu vi skall arbeta, men med hjälp av vårt alltmör vidgade medvetande. Utvecklingen tillåter inga överhopp och inga genvägar, ett vidgat medvetande enbart på *något* plan innebär *inte* utveckling.

Den individuella utvecklingen kräver att man arbetar med sig själv, att man gång på gång övervinner sig själv, men däri ligger också möjligheter till befrielse och att komma utanför "den storm i ett vattenglas som vi kallar verklighet" och liksom "segla ensam i bräcklig farkost våga sig ut på det ödsliga hav".

...
"Framåt så är hans ödes bud
men i djupet bor liksom i himlen
Gud."

Vi upptäcker att universum visar tecken på en skapande eller kontrollerande kraft, som har någonting gemensamt med våra egna individuella tankar...

Sir James Jeans

Modern fysik har eliminerat begreppet materia... Tanken är det första och mest direkta i vår upplevelse... Jag betraktar materian som härrörande från Medvetande... Den gamla ateismen är borta...

Sir Arthur Eddington

Den enda verkliga världen är den andliga världen... Sanningen är att varken materian, kraften eller någonting fysiskt, utan själen, personligheten, är den centrala faktorn i universum...

J B S Haldane

SLAGRUTAN – ett paranormalt fenomen?

Slagrouteletande är en urgammal hemlighetsfull konst som haft stor utbredning bland allmogen. Inom IPPF i Göteborg har man nyligen gjort några studier av fenomenet.

Forskning om slagrutan har aldrig ansetts tillhöra någon av huvudgrenarna inom den psykiska forskningen, och på grund därav har endast en sporadisk diskussion och forskning i ämnet förekommit.

På frågan varför intresset varit så dåligt finns inte bara ett utan flera svar. Det har varit lätt att demonstrera slagroute fenomenet, och många har därför ansett att det inte är något paranormalt fenomen. En annan hämmande omständighet har varit att det inte funnits en utan i stället flera alternativa förklaringar till fenomenet: några har menat att slagroute förmågan är en gåva från Gud och att därför endast Gud kan förklara den; andra har ansett att det rör sig om omedvetna eller medvetna muskelrörelser; åter andra har trott på magnetism, elektriska fält etc.

Även när det gäller observationen av fenomenet skiljer sig uppfattningarna. Några är säkra på att det är äkta, medan andra tvivlar och tror att försökspersonerna fuskar. Vetenskapsmän brukar avfärda slagroute fenomenet som bedrägeri. Om försöket lyckats och man funnit mineraler eller vatten, då har man ansett att detta varit en tillfällighet eller också att det berott på omedveten varseblivning hos slagrutemannen.

OLIKA SLAGRUTOR

Försöken att förklara slagroute fenomenet kompliceras av att flera olika föremål kan användas som slagruta. Det vanligaste är en grenklyka från ett träd som trivs vid vatten. Det sägs att när den används, skall den vara nytagen, eller med andra ord "levande", ty en del

från ett träd, vilket har sin naturliga växtplats i vattenrik jord, anses ha ett behov av vatten, trots att den är avhuggen, och den drar sig därför mot vatten. Men den förklaringen mister sin giltighet, när man vet att lyckade resultat kan uppnås med slagrutor av metall eller stål. Man har t o m med framgång använt ett visst slags pendlar. Det finns de som menar att vad som helst som är Y-format och tillräckligt stabilt, fungerar som slagruta i händerna på en för slagrouteletande begåvad person.

HAR SLAGROUTEFENOMENET BEVISATS?

Fastän det inte har skett någon systematisk forskning, har vetenskapliga slagrouteexperiment gjorts under åtminstone de två senaste decennierna både i öst och väst. I Sovjet kallar man fenomenet "en biofysisk effekt". Det betraktas som en av grenarna inom geologin. Huvudmålet för de ryska slagrouteexperimenten, som gjorts till fots, med bilar, helikoptrar och flygplan, har varit att lokalisera underjordiska mineralfyndigheter. *) – 1977 fick man i väst kännedom om att en kromfyndighet 900 meter under marken upptäckts i Orenburskregionen i Sovjet med hjälp av slagruta. **)

Ryska forskare tror att ett lågfrekvent elektromagnetiskt fält (1–10 herz) utövar dragningskraft på slagrutan. Och de anser att en femtedel av befolkningen kan använda slagruta – en uppskattning som deras amerikanska kolleger anser vara i underkant. Den amerikanska uppfattningen är femtio procent.

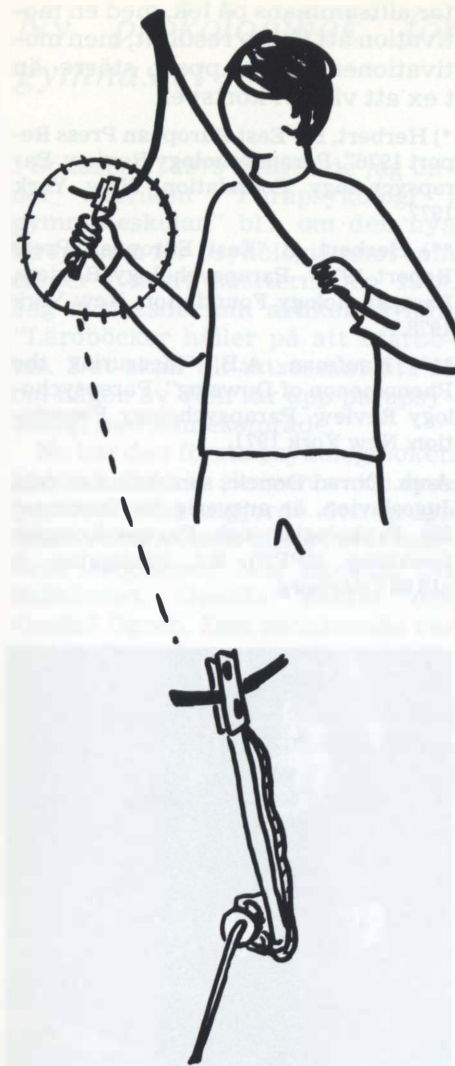
MODERNA FORSKNINGSTRUMENT

I stort sett finns det två teorier om slagroute fenomenet. En del forskare anser att det rör sig om omedvetna muskelrörelser, medan andra tror att det är fråga om någon yttre kraft, exempelvis elektriska eller magnetiska fält.

Teorin om muskelrörelser undersöks med biomedicinska instrument, t ex elektromyograf, som registrerar vilka delar av kroppen som uppvisar förändringar – speciell uppmärksamhet ägnas åt armarna. Ännu har jag inte sett någon rapport som redovisar slutgiltiga resultat av denna typ av forskning.

För att mäta yttre krafter har under de senaste åren använts en apparat, som kallas "strain gauge bending beam". ***) En klyka av något slag brukas som slagruta. På dess ena arm sätter man fast apparaten, och den andra armen håller man som vanligt i handen (se teckning på nästa sida!). Instrumentet mäter all extern gravitationskraft, som är ungefär 24 ounce-inches, när försökspersonen befinner sig över en underjordisk vattenådra.

Man har inom slagroute forskningen sett *magnetometers* uppträdande som en parallell till slagrutan. Inom geologin används magnetometrar, som registrerar alla elektromagnetiska förändringar både på och under jorden. Dessa instrument ger alltså utslag, när man är i närheten av vatten, olja, tunnlar, mineralådror etc. Men även om det finns likheter mellan magnetometern och slagrutan, återstår många frågetecken. Hur påverkas den biologiska organismen av de elektromagnetiska krafter eller de

gravitationskrafter som finns? Ett mysterium att förklara är varför endast vissa personer, och inte alla, är påverkbara.

PK-EFFEKT?

I sökandet efter en förklaring till slagroute fenomenet har även hypotesen psykokinetisk effekt lagts fram. Detta skulle innebära att det är människans hjärna som producerar den energi som är verksam, oberoende av kroppsfunktionerna. Det är för närvarande helt ovisst om slagroute effekten kan sammankopplas med psykokinesi (PK), men om så är fallet, är slagrutan ett lovande område för PK-forskning, eftersom PK-effekten då lätt kan demonstreras.

PRELIMINÄR UNDERSÖKNING AV SLAGROUTEFENOMENET

Institutet för Psykologisk och Parapsykologisk Forskning i Göteborg har under 1978 och våren 1979 gjort några undersökningar av slagroute fenomenet. De frivilliga försökspersonerna var alla deltagare i en kurs i parapsykologi.

Tyvärr hade vi inga moderna testinstrument. – Våra slagrutor var av den gamla typen: grenklykor, nyligen avskurna från rönn och al, alltså träd som trivs i vattenrik jord. Syftet med studien var inte att fastställa om fenomenet är verkligt eller inte, ty bristen på modern utrustning omöjliggjorde detta. Vårt syfte var i stället att genom direkt observation och diskussion ta fram eventuella variabler, psykologiska eller andra, som kunde kasta ljus över fenomenet. Resultatet blev ganska magert, men enligt min uppfattning framkom ändå intressanta synpunkter från de deltagare som visade upp äkta talang i slagrouteletande.

Experimenten utfördes dels i klassrum, dels ute i naturen. Försökspersonerna hade i vissa fall ögonen förbundna. Vi undersökte hur klykan reagerade på människokroppen, metaller, vatten och underjordiska vattendrag.

KLYKANS REAGENS VID KONFRONTATION MED MÄNNISKOKROPPEN

En av försökspersonerna fick lägga sig på golvet i klassrummet. Gösta Ericsson, Trollhättan, som har mångårig erfarenhet som slagruteman, förklarade för de övriga hur de skulle hålla klykan: de skulle ta en "arm" i varje hand och hålla slagrutan vågrätt mot marken.

Ericsson ställde sig två–tre meter från den person som låg på golvet, höll klykan vågrätt, tätt intill sin egen kropp. Han närmade sig den liggande personen. Klykan var stilla tills den var i närheten av kroppen på golvet, då rörde den sig sakta mot golvet tills klykans översta del pekade mitt på den liggande kroppen.

Ytterligare två lyckade försök genomfördes. Trots detta var jag inte nöjd. Jag tänkte att fusk hade varit möjligt, trots att de övriga deltagarna hela tiden observerade Ericssons händer och klykans rörelser. Jag försökte själv genomföra testet, men misslyckades. Då föreslog jag att Ericsson med en hand skulle hålla i min arm. Resultatet överraskade mig, ty när jag nu med klykan närmade mig kroppen på golvet, började den röra sig och kom halvvägs ner. Ungefär samma resultat nåddes, när Ericsson höll i andra deltagares händer, medan de gick med slagrutan mot den på golvet liggande kroppen.

Experiment med förbundna ögon var delvis lyckade. Åter var det Ericsson som nådde bästa resultatet.

KLYKANS REAGENS VID KONFRONTATION MED METALL

Gösta Ericsson påstod att han kunde lokalisera metall med förbundna ögon. Intill klassrummet placerades fem stolar i en rad. Ett dörrhandtag av metall gömdes under en av stolarna. Den icke-seende Ericsson leddes runt av två personer och fick känna efter var stolarna fanns. Ericsson misslyckades med experimentet; klykan pekade på ett oriktigt gömställe.

EXPERIMENT UTE I NATUREN

I det senaste experimentet, den 6 maj, deltog femton personer. Ungefär hälften av dem fick lyckade resultat. Uppgiften var att med slagrutans hjälp lokalisera en underjordisk vattenådra. Gösta Ericsson lyckades både med och utan förbundna ögon. Det sämsta resultatet gav försöket att finna en underjordisk elektrisk ledning som var lagd nära vattenådran.

FÖRSÖKSPERSONERNAS EGNA KOMMENTARER

Gösta Ericsson, Trollhättan

"Jag tror att hemligheten är hur man håller i klykan. Givetvis måste man vara koncentrerad och ha en positiv inställning till försöket." Ericsson hävdar att han alltid lyckas när han är ensam. Han kan dock inte lokalisera stillastående vatten, det måste vara i rörelse. Dessutom kan han finna nergrävda metallföremål. "När jag har förbundna ögon, är jag rädd att jag skall snava; det upplever jag som ett hinder och kan inte koncentrera mig till 100 procent. Detta är troligen förklaringen till att jag misslyckas i tester med förbundna ögon."

Evald Lind, Trollhättan

Då Lind hade en neutral eller negativ attityd till experimentet drogs inte klykan nedåt. Då han däremot önskade att resultatet skulle bli positivt, lyckades han. Lind säger att han lossar på greppet om klykans armar, eftersom han anser att detta ger bättre resultat. Linds slutsats är att resultatet beror dels på viljan och förväntningarna och dels på tekniken att hålla slagrutan.

Inger Åsenrud, Vänersborg

"Håller jag löst i klykans armar, så rör den sig nedåt endast en liten bit, sedan stannar den. Håller jag däremot det hårdaste jag kan, då dras den på ett dramatiskt sätt nedåt."

Mina medvetna tankar är att jag hela tiden måste ha ett hårt och stadigt grepp. Jag tror jag har en positiv attityd. Det är allt."

Övriga deltagare som uppvisade positiva resultat hade ungefär liknande förklaringar.

KOMMENTARER

Slagrutan tycks inte påverka alla på samma sätt. Ericsson och Åsenrud håller hela tiden slagrutan hårt, vilket är nödvändigt för dem, om resultatet skall bli positivt. Lind däremot måste vara mycket observant på hur han håller klykan. Då han tror att han funnit ett vatten drag, är det nödvändigt att han lossar på greppet. På vissa punkter kan Linds uppvisning liknas vid PK-demonstrationer av tex Uri

Geller och Nina Kulagina. De båda koncentrerar sig djupt, men de lyckade resultaten kommer ofta, när koncentrationen tillfälligt avbryts av att en åskådare yttrar något eller en sak faller ned på golvet. Skillnaden är att i PK-tester kommer ett oväntat avbrott, medan det i slagruteletandet sker ett medvetet avbrott i muskeltrycket. Å andra sidan, precis som lyckade PK-experiment ibland utförs utan avbrott, sker samma i slagruteprov.

En förklaring till att man så ofta lyckas demonstrera slagrute fenomenet kan vara att försökspersonerna har en så avspänd attityd: slagrutan tas inte "på allvar" på samma sätt som andra paranormala demonstrationer. Det yttre trycket och kravet på resultat saknas. Man

tar alltsammans på lek, med en motivation att få bra resultat, men motivationen är knappast större än tex att vinna i kortspel.

*) Herbert, B, "East European Press Report 1976", Parapsychology Review, Parapsychology Foundation, New York 1977.

**) Herbert, B "East European Press Report 1977", Parapsychology Review, Parapsychology Foundation, New York 1978.

***) Kaufman, A.B, "Measuring the Phenomenon of Dowsing", Parapsychology Review, Parapsychology Foundation, New York 1971.

Anm. Obrad Doncic, som kommer från Jugoslavien, är ansvarig för Institutet för Psykologisk och Parapsykologisk forskning (IPPF) S:t Pauligatan 9, 416 60 Göteborg.

Gösta Ericsson

Evald Lind

Inger Åsenrud

Nocebo-effekten

Placebo-effekten kallas det när en patient får en verkningslös medicin, men tror att det rör sig om något som är bra och utprovat, varigenom han suggererar sig så att det egentligen värdelösa medlet faktiskt verkar.

Men det finns också en motsats till placebo, nämligen *nocebo* – negativa fysiska verkningar, som suggereras fram.

Enligt forskarna A. Schweiger och A. Parducci vid UCLAs avdel-

ning för psykologi är *nocebo*-effekten ännu mer dramatisk än placebo-effekten. Medan placebo anses verka hos ungefär en tredjedel av befolkningen, så tycks *nocebo* ha en effekt hos dubbla antalet människor.

32 college-studenter fick veta att de under ett prov skulle få en elektrisk ström genom huvudet – fastän i verkligheten ingen ström alls sändes. Två tredjedelar av gruppen klagade över mild huvudvärk –

några sedan de fått höra att det var *mycket troligt* att huvudvärk skulle uppstå och andra, sedan man sagt till dem att de *kanske* skulle få huvudvärk. Hos båda grupperna uppstod huvudvärk, oavsett hur stark eller svag suggestionen var.

Detta visar att själen kan verka på kroppen och åstadkomma sjukdom eller hälsa.

Källa: den amerikanska tidskriften *New Realities*.

Ny psykologibok för gymnasiet

I Sökaren 1, 1979 berättade jag under rubriken "Parapsykologi i gymnasieskolan" bla om den nya läroplanen för psykologämnet som träder i kraft höstterminen 1979. Jag avslutade min artikel så här: "Läroböcker håller på att utarbetas. Det skall bli intressant att se om någon av dem tar upp parapsykologi som ämnesområde."

Nu har den första psykologiboken kommit. Den är skriven av de fyra personer som utgjorde den grupp Skolöverstyrelsen tillsatt att omarbota läroplanen: Nils Modéus, Ulf Ståhlbröst, Gunilla Wester och Gustaf Ögren. Den sistnämnda var under flera år gymnasieinspektör vid Skolöverstyrelsen men är nu pensionerad. Författarna har kallat boken "Att vara människa", och den innehåller femton kapitel. Det kortaste av dessa heter "Att undersöka det okända" och behandlar parapsykologin.

Telepati, klärvoajans, prekognition, retrokognition och psykokinesi behandlas i var sitt avsnitt. Dessutom tas spiritualismen upp i ett särskilt avsnitt.

Framställningen är mycket saklig och kanske en smula försiktig – två goda egenskaper – men tyvärr litet torr. Jag föreställer mig att här finns stora möjligheter för intresserade elever att sätta kött på benen och liva upp studierna.

Martin Johnson och psykologiprofessorn vid Londons universitet Hans Eysenck nämns bland forskarna. Däremot omtalas inte J B Rhine, vilket möjligen kan ses som en brist. Emanuel Swedenborgs syn, när han befann sig i Göteborg, av branden på Söder i Stockholm, relateras.

På en punkt skulle jag vilja gå i debatt med författarna. De säger att alla parapsykologiska fenomen utom prekognition skulle kunna förklaras "energetiskt", dvs att det rör sig om en kraftöverföring (något slags energi). "En händelse i framtiden kan inte tänkas sända energi till nuvarande tid." Varför inte? Det beror väl på dels vad man menar med "att tänka sig", dels hur "tid" definieras. Om prekognition innebär att en paragnost vet (eller omtalar) att en viss händelse i framtiden skall inträffa, så bör det betyda att det på något vis finns en förbindelsekedja mellan den framtida händelsen och vetandet i nutiden. Antar man att kedjan börjar

Vi äro världssjälens barn

Vi äro världssjälens barn
fångna i kroppens bur.
Längta till hemmets ljus,
kända stigar att gå.

Resan är lång och svår.
Har icke varaktig stad.
Minnet ser hemmets härd,
vårt fjärran och trygga mål.

Se vi en ljusglimt i natten,
söker vår själ sig ditåt.
Hoppet att finna skatten,
som botar från smärta och gråt.

Sökare, vandrare vida,
räck åt din vän din hand.
Stöd åt den vid den sida,
som vacklar i mörka land.

Du, som lärt känna vägen,
läs även den att förstå,
som ej är lika trågen
att leta sig fram och nå.

Vi äro världssjälens barn.
Sakna dess strålande glans.
Vandra i jordmörkets rund,
söka vårt fjärran hem.

Lennart Anderberg

vid händelsen och leder fram till vetandet, så har man just "tänkt sig" en kraftöverföring bakåt i tiden. Nu finns det forskare som menar att en sådan tankegång är nonsens. Det innebär inte bara att de förkastar en tänkt möjlighet av energiöverströmning bakåt i tiden utan även att själva prekognitionsbegreppet måste förkastas, dvs vid närmare eftertanke så kan ingen

spå i framtiden. Eftersom författarna kan tänka sig att det finns en siarkonst (och det är verkligen inte svårt att tänka sig) så får de nog också dra konsekvenserna och medge att man (tex jag) kan *tänka sig* att framtida energi påverkar nu läget.

Att prekognition kan förklaras på andra vis är en annan femma.

Katarina Ed

FORTEANA

et dansk blad om den fantastiske virkelighed.

Behandler seriøst og kritisk parapsykologi, ufoer, Bermudatrekanten, fortidsgåder, pyramide-energi, Atlantis, evolution og kosmologi.

4 numre per år, 20 dkr.

Fortearna,
Classensgade 8.
2100 København
Danmark

Prøvenummer gratis!

27

händelsen – verkligen förekommer i sändningen från Taylor, men som svar på 1:e flyglärarens instruktion till Taylor om hur han borde flyga för att komma tillbaka till basen. 1:e flygläraren föreslog Taylor att flyga i nordlig riktning. Taylor svarade: "Nu vet jag var jag är. Jag befinner mig på 700 meters höjd. Kom inte efter mig."

Enligt marinens noteringar, till vilka Kusche refererar, gavs "Flight 19" väderinformation genom NAS. De fick reda på att trots att vädret var klart över Fort Lauderdale så försämrades väderleks-situationen ute över Bahamaöarna. Radiostörningarna blev mer och mer uttalade vid den tidpunkt då Taylor ombads att slå över till en mindre trafikerad frekvens, vilket han emellertid vägrade att göra på grund av risken att förlora radiokontakten med sina plan. Således förlorades radiokontakten mellan "Flight 19" och NAS trots att trafikledartornet på NAS var i stånd att uppfatta kommunikationen mellan planen. Taylor beordrade planen att gemensamt nödlanda på vattnet så snart något av planens bränsleförråd gått ned till 40 liter.

Piloterna föreföll konfunderade beträffande flygvägen mot Florida, men, som Kusche framhåller, berodde detta inte alls på att alla flygplanens kompasser upphört att fungera utan helt enkelt på att de inte visste var de befann sig. Endast Taylors kompasser föreföll att inte fungera. Planen ändrade kurs från östlig till västlig i ett försök att upptäcka land och gjorde en nordlig avvikelse i syfte att fastställa om de verkligen befann sig över Mexikanska golfen. Omkring kl 18.00 beräknade man på NAS att "Flight 19:s" position borde vara norr om Bahamaöarna och öster om Floridas kust. Vid denna tid hade planen förlorat radiokontakten med NAS varför informationen aldrig nådde "Flight 19". Det sista meddelandet som uppfattades från något av planen uppfångades kl 19.04. Bränslereserven skulle enligt marinens undersökningskommission ha räckt till ca 20.00. Försöken att kommunicera fortsatte tills dess. (Dessa uppgifter vederlägger alltså Berlitz påstående att det meddelande som uppfattades av Miami-basen kl 19.00 skulle ha inträffat två timmar efter det att bränslet borde ha varit slut.) Kusche anser att "Flight 19" förolyckades beroende på en serie orsaker – i första hand beroende på felfunktion hos kompasserna i Taylors plan. Man bör också lägga märke till att löjtnant Taylor helt

nyligen förflyttats till Fort Lauderdale och därför på intet sätt var förtrogen med de geografiska förhållandena i området, vilket kan vara av betydelse för navigation baserad på igenkännande av kustlinjer och preciserande av annan visuell information som kan vara av betydelse för att kunna fastställa företagets position om störningar inträffar beträffande flygplanets navigationsutrustning. Denna var 1945 dessutom tämligen primitiv jämförd med den som idag står både civila och militära plan till buds. Andra betydelsefulla faktorer var att han vägrade att ändra radiofrekvens och att en hastig försämring av vädret tydligen inträffade över Bahamaöarna. "Flight 19" utgjordes inte av en grupp erfarna flygare. Ej heller erbjöds de möjligheten att genomföra en nödlandning i solsken på ett lugnt hav. Det rörde sig istället om en grupp desorienterade flygelever som försökte nödlanda på havet en mörk, stormig kväll. Kusche betonar att det i själva verket rörde sig om en hopplös situation. Kusche anger att många av de citat som brukar tillskrivas meddelanden från "Flight 19" inte alls finns i undersökningskommissionens noteringar. Inte heller överlät Taylor befälet till någon annan pilot.

Beträffande försvinnandet av sjöräddningsplanet noterar Kusche att enligt den version som vunnit allmän publicitet så startade flygbåten från sin bas strax efter 16.25. I verkligheten startade inte planet förrän 19.27, och om det hade följt sin utstakade kurs, borde det vid den tidpunkten då luftexplosionen meddelades ha befunnit sig i närheten av det handelsfartyg varifrån observationen gjordes. Det är vidare värt att lägga märke till att flygplanstypen Martin Mariner getts öknamnet den "flygande bensintanken", beroende på att den ofta avgav bensinångor som tydligen kunde uppfattas av besättningen inne i planet. Det behövdes inte mer än att en besättningsman föll för frestelsen att ta sig ett bloss för att explosion skulle kunna inträffa. Givetvis förelåg explosionsrisk i samband med varje form av gnistbildning som helt oavsiktligt också kunde ifrågakomma. Även tvärt emot den populära versionen var den förolyckade flygbåten inte det enda flygplan som deltog i spaningarna – den var inte ens den första som gav sig ut på spaningsuppdraget.

Sammanfattningsvis säger Kusche att undersökningskommissio-

nen inte alls var förbluffad över försvinnandet utan tvärt om listade 56 "fakta" (eller åtminstone åsikter) vilka underbyggde slutsatsen att planen utfört nödlandning till sjöss och att väderleksförhållandena var allt annat än gynnsamma för detta.

Efter att ha examinerat många försvinnanden i den rätt intensivt trafikerade sk Bermuda-triangeln vilka vanligen återgivits som mystiska försvinnanden kommer Kusche fram till att de flesta av dessa sedan många år tillbaka kunnat ges högst sannolika förklaringar vilka emellertid helt ignoreras av författaren i stil med Berlitz. Kusche har visat att försvinnandet av flygplan över kontinentala USA i själva verket är minst lika vanliga som i den omtalade Bermuda-triangeln. Kusche konkluderar: "Det finns ingen teori som löser mysteriet... Det är lika orimligt att söka en enda orsak till alla försvinnandena i Bermuda-triangeln som att söka en enda orsak till alla bilolyckorna i Arizona". Efter en noggrann undersökning anser han sig ha kommit fram till att i många av fallen har väderleksförhållandena långt ifrån varit så gynnsamma som de uppgetts vara. Området kännetecknas av snabba meteorologiska förändringar och delvis bristfälligt kända strömningsförhållanden i havet. Vidare betonar han att spaningsplanen i realiteten inte gärna kan ha varit i stånd att finkamma området i fråga beroende på den enorma yta det rör sig om (Läsaren kan själv göra sig en föreställning om den sk Bermuda-triangeln yta genom att tänka sig till en triangel vars ena hörn ligger i Malmö, det andra hörnet tangerar Islands nord-ostspets och det tredje hörnet ligger i närheten av Nordkap!). Dels har många av olyckorna inträffat nattetid vilket gett havet en större chans att svälja och bortföra vrakdelarna.

"Legenden om Bermuda-triangeln är ett tillverkat mysterium. Det började med vårdslösa undersökningar vars rapporter upprepade gånger bearbetades av författare vilka antingen av okunnighet eller med avsikt gjorde bruk av missuppfattningarna, bristfällig logik eller sensationsjournalistik. Detta upprepades så många gånger att ryktet började antaga en air av trovärdighet."

(Artikeln är i huvudsak baserad på en framställning som getts av dr Maricia S Smith på uppdrag av amerikanska kongressens forskningstjänst, *Congressional Re-*

search Service, som sorterar under "Library of Congress". Rapportens namn: *The UFO Enigma*; beteckning: UG 633, 76–52 SP, March 9, 1976. Congressional Research Service arbetar exklusivt för kongressen och har som sin målsättning att genom anlitan av de främsta experter som man kan erhålla förut-sättningslöst ta fram vederhäftigast möjliga information till kongressens medlemmar för att underlätta beslutsfattande i svårbedömda frågor).

Som avslutning skadar det nog inte att utfärda en liten varning till läsarna för att tro på en annan "spökhistoria" som redan vunnit betydande spridning och ett visst mått av respektabilitet. Jag syftar här på John G Fullers spännande rysare "*The Ghost of Flight 401*". Storyn handlar om Eastern Airlines Flight 401, en "wide-body Jet" av typen L-1011 StriStar vilken sent på kvällen den 29 december 1972 under inflygning på Miami International Airport störtar i marsklandet i Everglades strax utanför flygplatsen. Härvid omkommer 101

passagerare och besättningsmedlemmar, bland dessa flygstyrmanen Don Repo. Enligt legenden har besättningsmännen, då främst Don Repo, vid upprepade tillfällen spökat ("gått igen") på bolagets flygplan av samma typ.

Ytligt sett förefaller John G Fullers dokumentation av spökerierna ganska solid. Han drar sig inte för att namnge ett betydande antal vittnen. Han svänger sig också med parapsykologiska fackuttryck och hänvisningar till existerande forskare vilket tillsammans kan ge ett tämligen trovärdigt intryck. John G Fuller är f ö känd som författare av "psykiska thrillers". För en skandinav har det sitt speciella intresse att läsa att Mr Fuller för första gången hör talas om de märkliga spökerierna under en resa med ett SAS-plan mellan Stockholm och Köpenhamn genom en av flygvärddinnorna. Hela historien är dock påhittad och få alltså skrivas på kontot: licentia poetica! En av redaktörerna på den amerikanska sensationstidningen *National Enquirer*, Mr Paul Bannister, som jag

råkar vara bekant med, har försäkrat mig att en uppföljning från tidningens sida visar att påståendet om spökerierna är en ren fantasi-produkt. Både exemplet med Bermuda-triangeln och "spöket på flygplan 401" visar hur svårt det kan vara att skilja på fakta och legendbildning om man saknar tillgång till vederhäftigt källmaterial.

¹ Den uppmärksammade science-fiction filmen "*Närkontakt av tredje graden*" handlar f ö om hur ett rymdskepp styrt av utomjordiska intelligenser återlämnar de fem Avengerplanen. Observera emellertid att man inte rapporterat fler UFO-observationer från detta område än från andra områden på jorden!

Anm. Martin Johnson är professor i parapsykologi vid universitetet i Utrecht, Holland. Han är också sedan många år redaktör för den populär- och tvärvetenskapliga tidskriften *Värld och Vetande*, från vilken den här återgivna artikeln är hämtad. (Värld och Vetande, Kontrabasgatan 7, 421 50 Västra Frölunda.)

DEN INRE RÖSTEN

Den berömda schweiziske psykologen C G Jung har berättat om hur han förde en dialog med sin inre röst, vilken han kallade Filemon: "Psykologiskt representerade Filemon en högre insikt. Han var en mystisk gestalt för mig. Vissa tider tycktes han mig vara helt verklig, som om han var en levande personlighet. Jag gick fram och tillbaka i trädgården tillsammans med honom, och för mig var han vad indierna kallar en guru..."

Det finns en inre röst hos varje människa, får vi veta i nr 2, 1979 av *New Realities*. Tidskriftens redaktör James Bolen skriver bl a att den inre rösten är en vis följeslagare, en ovärderlig ledare. I alla tider har det funnits tro på att svaren på de livsfrågor som en människa behöver svar på, finns inom oss själva – och denna inre kunskap kan vi få del av genom den inre rösten, skriver Bolen. (Han förtydligar att vi i detta sammanhang inte avser samvetet, som påverkar vårt moraliska handlande genom att ge oss en känsla av vad vi bör och inte bör göra.)

För att komma i kontakt med den inre rösten måste man först tro att det inom en själv finns en visdomskälla och ett intuitivt vetande, som kan ge ledning; därtill måste man vara beredd att gå in i en medveten dialog med den inre rösten och ha tillit till att den kommer att svara. Man skall koppla av, gärna med slutna ögon, göra sig fri från ovidkommande tankar och försätta sig i en mottagande sinnesstämning. Den kritiska, analytiska, dömande delen av en själv skall man skjuta åt sidan och i stället öppna sig för de skapande krafterna i sitt inre. Man inleder dialogen genom att ställa en fråga, t ex "varför känner jag mig nere i dag?", eller "hur skall jag lösa det här problemet?". Därefter väntar man på svar – med tålmod, öppen och medan man lyssnar inåt. – Men tro inte att svaret måste komma omedelbart, och försök inte pressa fram det! Samtala med den inre rösten precis som med en vän. Bed om förtydliganden och ytterligare informationer, om det behövs! – Men låt inte den inre rösten ersätta utan komplettera förnufts-

tänkandet. Använd de svar du får tillsammans med det du kommer fram till genom ett klart, logiskt tänkande. Prova om de råd du får är goda! Du väljer själv om du vill följa dem.

Vad är då den inre rösten, och varifrån kommer den? Den har getts många namn: Gud, den Helige Ande, kosmiskt medvetande, det kollektivt omedvetna, det högre jaget, ledaren m m. – En svårighet är att skilja den från egots röst. Men med uppmärksamhet torde man kunna lära sig detta.

Ett exempel på den inre röstens visdom finns i skriftsamlingen "A Course in Miracles"* som parapsykologen Stanley Krippner nämnde under Sökarens intervju med honom 1978. Krippner berättade att han alltid hade en av dessa böcker med sig på resor och att han läste något därur varje dag.

SM

*A Course in Miracles, "The Voice for God", Foundation for Inner Peace, 230 Central Park South, 14 E, New York, NY 10019, USA.

Veckoslutskurser

1-2 sept Kurs i Fotzonterapi
Ledare: Anders Hermander
Information: 760 10 52

Apeiron-Institutet har följande kurser:

8 och 15 sept. Jogging med hel känsla. Ledare: Peter Sandblad

15-16 sept Kurs i Fotzonterapi
22-23 sept Seendeträning

29-30 sept Kärleksfulla Händer

Ring eller skriv för utförligt program. Apeiron-Institutet
Drottninggatan 102
111 60 Stockholm
tel: 08-111781

Touch for Health 14-16 sept. 21-23 sept.

en praktisk guide till naturlig läkning och kroppsbalansering med bl a polaritets-terapi, polaritetsyoga och massage. Kursledare är Paco och Deborah Knight från USA. Ytterligare information om plats och kursavg. Berit Hanell 0758 - 333 27 eller Lena Kristina 0175-314 85.

Yoga & meditation

Dax att börja med lite yoga och meditation!

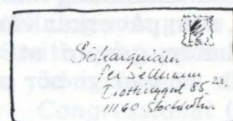
Bert YOGA Jonson börjar sina kurser 3:e veckan i september.

4 sept Den Inre Rymdens Geografi Yoga och Meditation. Föredrag av Yoga Bert. TCO-salen, Linnégatan 12.

11 sept Praktisk Yoga och Meditationsuppvisning av Yoga-Kl. 19 Berts elever. Föredrag med ljusbilder etc. Folkets Hus, stora salen.

Skandinavisk Yoga- och Meditations-skola börjar sina kurser vecka 37. Anmälan: 08-33 92 65

glöm inte att
sända information
till:

Sökarguiden

Tibetansk Meditation

Den 20-27 september 1979 gästas Stockholm och Uppsala av den Ärevördige Lama Sherab Gyaltsen Amipa Rinpoche som under några dagar kommer att ge kurser i Tibetansk-buddhistisk lära och meditationsteknik. Lama Sherab tillhör Sakyapa-traditionen. För ytterligare information kontakta: Jörg Friz, Sturegatan 2 A, 752 23 Uppsala Tel: 018-12 99 97 (Se även i kalendern på andra sidan)

Den Helande Fastan och Grönt Liv

pratar

Ulla Sallert om måndagen den 17 sept. kl. 19.30 i Medborgarhusets stora sal. Ulla Sallerts nyutkomna bok om fasta kommer att finnas till försäljning. Efter föredraget följer en tepaus och därefter en visstund med Ulla. Biljetter (25:-) finns till förköp på Vattumannen bokhandel och i vissa hälsokostbodas. Arrangör är Måndagsgruppen.

Galleri Medmera

Bellmansgatan 29A tel. 08/411640

Barbara Findeisen från USA leder två "workshops" i STAR-processen. (Om STAR kan du läsa i senaste numret av "Primalbladet" nr 2-3, 1979). Den första kursen hålls den 8-9 september och den andra den 15-16 september. För ytterligare information och anmälan ring Bibi Nordgren 08/54 86 22 eller Marianne Thorsell 08/67 20 37. Galleri Medmera anordnar oxå två kurser i Touch for Health. Se i kalendariet.

SJÄLVFRAMSTÄLLNINGSGRUPPEN

har som tema under september månad hypnos, suggestion och trans. Varje tisdag hålls "tisdagsseminarier" där bl a Tore Håkansson kommer berätta om trans i olika kulturer. Varje torsdag blir det praktiska övningar i självframställning. Utförligare program finns anslaget på Galleri Medmera och Vattumannens anslags-tavlor. Information även: Lou Hagbarth tel: 08-768 68 18.

Solbyn

Om förnyelsebar energi, hälsohem, barnomsorg, biologisk odling, storfamiljer, handikappade, barn och gamla, solvärme, gemenskap mm. Informationsmöte i Lunds stadsbibliotek onsdagen den 26 sept. kl. 19.30. Upplysning: Tel: 046/20 14 97.

GLÖM INTE att skicka in information till SÖKARGUIDEN! Adressen är: SÖKARGUIDEN c/o Per Sellmann, Drottninggatan 85, 2tr., 111 60 Stockholm

- 1 **Lördag** Första Internationella Litteraturutställningen Samuel för Icke-Froende 1-30 sept på
- 2 **Söndag** Stockholms Universitet E-Huset Justus ÖPPET: Vardagar 12-20, Lördagar 12-18, Söndag 13-17
- 3 **Måndag** Alfild 36
- 4 **Tisdag** Den Inre Rymdens Geografi Yoga & Meditation 1900 TCO-salen Linnég. 12 Bert Yoda Jonson
- 5 **Onsdag** Öppet Hus hos föreningen för Psykobiografik Kl. 19-21 Fjällgatan 23, Hälsans Hus
- 6 **Torsdag** Tai Chi Chih 4 torsdagar i rad Sakarias Galleri Medmera, Hornsgat. 29 19-22
- 7 **Freitag** Satsang Saut Kirpal Singh 1900 Svartsökt, Nannavägen 10, 14.
- 8 **Lördag** STAR Barbara Findeisen (se nästa sida) Alma Jogging med hel känsla (se intill →)
- 9 **Söndag** STAR (se ovan) Augusta
- 10 **Måndag** Skandinavisk Yoga och Meditations-skola kursstart för yoga-kurser (se nedan) 37
- 11 **Tisdag** Hur man gör sina docka ESP-förmågor medvetna Kl. 1900 E. Nissen, Stora salen, Hälsans Hus för Psykobiografik
- 12 **Onsdag** Makrobiotisk massage Åke Målhammar Kl. 1930 Karlbergsv. 32
- 13 **Torsdag** Självsframställningsgrupper, Hypnos Ambjörn m.m. (se andra sidan)
- 14 **Freitag** Touch for Health, 14-16 sept Galleri Medmera Ida
- 15 **Lördag** Jogging med hel känsla (se intill) Sigrid STAR Barbara Findeisen (se nästa sida)
- 16 **Söndag** 15-16 sept. Fotzonterapi-kurser (se intill) Eufemia Apeiron-Institutet
- 17 **Måndag** Ulla Sallert; Den Helande Fastan och Grönt Liv. Medborgarhuset Stora salen Kl. 1930 38
- 18 **Tisdag** Martinus Kosmologi Göteborg 1930 S. Westerlund, Storgatan 3, 14.
- 19 **Onsdag** Martinus Kosmologi Stockholm 1930 S. Westerlund, Linnégatan 14
- 20 **Torsdag** Martinus Kosmologi Linköping 1930 S. Westerlund, Stadsbiblioteket
- 21 **Freitag** Touch for Health, 21-23 sept, Vaddö Martinus Kosmologi Jönköping, Folkets Hus 1930
- 22 **Lördag** Lama Sherab, Storgården Gamla Uppsala Maurits (se info andra sidan) 10-12, 14-17
- 23 **Söndag** Lama Sherab, Storgården G:a Uppsala Tekla 10-12, 14-16 Initiering Höstdagjämningen
- 24 **Måndag** Den Makrobiotiska utvecklings-teorin Kl. 1930 Åke Målhammar, ABF, Fabiansalen 39
- 25 **Tisdag** Massagekurs inform. om Medborgarskolan Signild ledare Åke Målhammar (1099n)
- 26 **Onsdag** Lama Sherab 25-26, Fältöverten Kl. 1900 Stockholm
- 27 **Torsdag** Självsframställningsgruppen, Hypnos etc. Dagmar (se andra sidan)
- 28 **Freitag** Lennart
- 29 **Lördag** Kärleksfulla Händer, massagekurs Mikael Peter Sandblad, Apeiron (se intill)
- 30 **Söndag** Kärleksfulla Händer forts. ovan Helge
- 1 **Måndag** Måndagsgruppens 1100 föredrag! Gösta Eklund Kl. 19.30 talar om "... en levande jord" ABF, Fabiansalen

SCIENTOLOGY – PÅ GOTT OCH ONT

Sökaren har fått ett brev med, efter viss redigering, i huvudsak följande innehåll.

I Sökaren nr 4 läste jag om hur scientologerna plockar folk på pengar. Och den 8 juni fanns en artikel i Kvällsposten om en person som betalat 68 000 kronor till Scientologykyrkan. Enligt KvP-artikeln tvingades han bli att sälja sin fastighet för att klara betalningen. *) Liknande artiklar har stått att läsa i olika tidningar sedan jag blev scientolog 1974. Visst har det även skrivits positivt, bl a i Dagens Nyheter och Sökaren – i DN främst om Narconon (som betyder *nej till narkotika*) – men jag måste nog erkänna att det finns en hel del sanning i de kritiska artiklarna.

Vem har råd att ta 100 timmar andlig vägledning (auditering), som kostar närmare 20 000 kronor, eller hela "Akademien", som kostar över 10 000 kronor? Och en avancerad kurs om OT 3 kostar omkring 8 000 kronor, och solokursen omkring 10 000 kronor. Vem har råd med det i dagens samhälle? Visst finns det de som betalar sådana summor. Men vad har man för garanti? Köper jag en färg-TV för 5 000 kronor, så medföljer garanti för en viss tid. Men inom scientology är man en SP, alltså en supressiv person (en som är mentalt störd och aktivt försöker skada Scientologykyrkan) om man inte är nöjd med vad man får.

Under de fem år som jag varit scientolog har jag betalat omkring 3 000 kronor, vilket jag inte ångrar. Jag har inte gjort auditering men har ganska ofta varit i kontakt med E-metern och hållit i burkarna. Det fick man göra, när man skulle börja studera scientology, då de ville veta varför man ville börja med detta och också ville veta en del om ens privatliv. Det finns ganska många billiga kurser, och jag har gjort följande i Malmö: Kommunikationskursen ett par gånger, Tonskalkursen ett par gånger, Grundkursen ett par gånger (AVK och Handlingscyklar), Barnuppfostran, Arbetets problem, De åtta Dynamikerna; jag har också läst vissa delar av boken Vetenskapen att överleva och en del andra böcker. I Stockholm har jag gjort kurserna History of Man och Have you lived before this life?, båda på svenska – och jag kan bara säga att kurserna varit mycket givande och väl värda sitt pris. De kostade 15–25 kronor styck. Jag rekommenderar dem gärna.

Det negativa med scientologyn är att det rör sig om för mycket pengar och för mycket påträngande inblandning i ens

privatliv. Skall man göra dessa kurser, så måste man ha gott om tid, och mycket privatliv blir det inte. Man måste vara på kurserna minst 15 timmar i veckan, och är man inte det, så börjar en utfrågning och övertalning så att man mer eller mindre skall tvingas att göra som dom vill.

Själv blev jag tvungen att hoppa av, fastän kursledaren ville något annat. Jag hade varit lägre arbetsledare i tre år på en avdelning hos Kockums, men på grund av lågkonjunkturen skulle jag förflyttas till en annan avdelning med möjlighet till en högre och säkrare anställning. Det var hösten 1978. Jag sa att jag inte skulle hinna att göra kursen på kvällarna längre, för jag skulle bli tvungen att jobba på nätterna och helgerna ibland, och ibland på övertid för att kunna behålla mitt nya arbete. Men kursledaren ville inte förstå. Det gick inte att skjuta upp kursen ett halvår eller så – nej, kursen skulle göras nu. Enligt kursledaren var scientology viktigare än mitt nya jobb – det gällde ju att komma upp för bron och bli *clear*. Hans fanatism och enögdhet kom i dagen. Det tycktes vara hans uppgift att hålla kvar de studerande... Jag blev tvungen att hoppa av från kursen, och jag krävde aldrig pengarna tillbaka. Det rörde sig om 700 – 1 000 kronor. Hade jag krävt tillbaka pengarna, så hade jag fått stämpeln att vara en SP, supressiv person, och den stämpeln ville jag inte ha. Men jag vill inte heller ha pengarna tillbaka, för scientology har gett mig mycket under de år jag hållit på med det. Jag vet vad det är att exteriorisera (gå utanför sin kropp), jag vet vad det innebär att vara andligt medveten, och att vara *clear*, och jag har skrivit ned allt vad scientology gett mig, vilket kunnat läsas på kyrkans anslagstavlor, och jag har fått göra utcheckningar, där E-mätaren visade att nålen flöt, när jag höll i burkarna – ett bra tillstånd. Och jag har fått brev från Hubbard där han har gratulerat mig. Men om jag hade stannat kvar och lytt kursledaren, så hade jag inte haft kvar mitt jobb och inte haft så bra lön och utbildning som nu. Så jag ångrar inte att jag hoppade av.

*

I februari 1975 skrev jag på ett kontrakt för två och ett halvt år, enligt vilket jag

skulle utbildas till Direktör för kommunikationerna. Jag skulle börja sommaren 1975 och flyttade för den skull från Unnaryd till Malmö. Meningen var att jag skulle arbeta åt Scientologykyrkan 40 timmar i veckan samt studera där 2 1/2 timmar dagligen – och dessutom även ha ett förvärvsarbete vid sidan om, eftersom det inte går att leva på en anställning i Scientologykyrkan. Det var rena slavkontraktet alltså. Jag är romantiker och idealist. Men vem tar ett arbete på de villkoren i vårt demokratiska samhälle? Inte jag i varje fall. I mitt fall var det inte tal om någon lön, ingen sjukersättning, ingen sjuk-skrivning i fem dagar utan läkarintyg – vid sjukdom fordrades alltid läkarintyg. Och ingen fem veckors semester, fastän det är lag på det, ingen övertidsersättning... Om jag hade fått arbete där och haft anställningen i ett års tid och därefter hoppat av – då skulle jag blivit moraliskt skyldig att betala en stor summa pengar till Scientologykyrkan. Att hoppa av en scientology-post är lika med förräderi. Men det finns en möjlighet att komma tillbaka för den som en gång hoppat av. Jag vet att det finns de som lämnat rörelsen och sedan betalat den summa som kyrkan krävt – och då har de varit välkomna tillbaka som respekterade medlemmar! För att få utbildningen gratis måste man följa kontraktet – i annat fall blir det att betala.

Om man hoppar av scientology, då beror detta enligt Scientologykyrkan antingen på att man är en SP eller en PTS (en som blivit påverkad av en SP) eller också har man missförstått ord under studierna så att man blivit förvirrad och lagt av.

Scientologykyrkan har stränga regler för sina anställda. Om man kommer två minuter för sent, då kan man bli skickad till etikavdelningen och bli utfrågad om varför man kommer för sent och om man varit i kontakt med en SP, och kanske får man frågan om man inte behöver litet mer auditering, innan man studerar vidare...

När man gjort en kurs, så skall man helst göra en till omedelbart. Vill man inte det, då blir man utsatt för övertalningsförsök. De gör allt som de kan för att man skall fortsätta med en ny kurs. Vill man inte, då skall de ha reda på anledningen. Ett enkelt "nej" duger knappast.

Jag avskyr all slags fanatism. När min f d flickvän fick läggas in på sjukhus, ville jag besöka henne ofta. Under samma tid hjälpte jag till att sälja scientology-böcker. När jag ville besöka min flickvän hellre än hjälpa till i kyrkan, då hade jag en väldig kamp med den person som var chef för bokförsäljningen. Hon sa att det var viktigare med böckerna. Jag hänvisade till Hubbards hederskod, som bl a säger: överge aldrig en vän i fara, nöd eller bekymmer. Jag lydde mitt samvete och besökte min flickvän på sjukhuset, och jag vet att jag handlade rätt. Den person som inte ville att jag skulle besöka min flickvän, hade en fanatism som nästan höll på att knäcka mig. Fast hon bad senare om ursäkt.

Men scientology är bra. Jag ger det mitt fulla stöd när det gäller Narconon och motståndet mot den vanliga psykiatrin och el-chocker. Och vad beträffar trosbekännelsen, böckerna, auditeringen, kurserna, hederskoden och filosofin, så kan jag bara säga att det är toppen. De billiga kurserna kostar bara 15–125 kronor. Jag rekommenderar dem. Men jag förkastar all slags fanatism. Man kan få höra i telefonen att man kommer till helvetet, om man inte blir *clear*. Det hände mig i februari i år. Jag trodde

först inte att jag hörde rätt, så jag frågade. Den person som ringt upp sa då att "skyll dig själv om du inte vill följa med båten (scientology)... ja, du kommer till helvetet". Jag gillar heller inte att få höra eller se brev där det står att om du inte gör de där kurserna eller gör auditering, ja då ramlar du ihop – eller att man med övertalning försöker få en att göra nya kurser, fastän man sagt nej, nej, nej gång på gång.

När det gäller tolerans finns det åtskilliga i Scientologykyrkan som har mycket att lära – men inte alla, för det finns många bra personer där också.

Själv är jag för frihet och självständighet. Jag är medlem i Religjöst Forum och stöder dess program. Jag har studerat mycket religion och filosofi. Jag prenumererar på Religion och Kultur, Sökaren, Graal, Communio m fl tidningar. Jag tror på kärlek och tolerans. Jag tillämpar dagligen scientology-filosofin, som har gett mig oerhört mycket. Jag har bara betalt ca 3 000 kronor för scientology-kurserna, och det är utgifter som jag inte ångrar.

Dietmar Kröhnert

*) Enligt tidningsartikeln har han sedan återfått hela beloppet.

Enligt min egen tro är en individ endast så värdefull som han kan tjäna andra.

L. Ron Hubbard

FRÅN ZINDERMANS FÖRLAG

Liv efter döden? Psykiatern Nils-Olof Jacobsons mycket uppmärksammade bok från 1971 finns nu i en fjärde genomsedd upplaga. Senaste upplagan utkom 1973. Boken har undertiteln "Om parapsykologi, mystiken och döden" och har blivit en av vårt lands största översättningsframgångar för fackböcker i modern tid, snart utkommen i ett 20-tal länder. Ingår i Bokias urval i höst.

Svensken Martin Johnson är professor i parapsykologi vid universitetet i Utrecht, Holland. Efter en lång rad vetenskapliga arbeten utger nu Martin Johnson sin första populärvetenskapliga bok i det fascinerande ämnet. *Parapsykologi* heter den och har undertiteln "Försök till forskning i upplevande och kunskapens gränsmarker". Det är en lättillgänglig men tungt vägande bok om den moderna parapsykologins problemställningar, metoder och resultat.

(Citerat från Zindermans senaste boklista.)

Gurdjieff – Ouspensky-Center

praktisk tillämpning av esoterisk kunskap
Tar emot studenter.
Uppsala – 018–13 75 33

Föredrag:

Ulla Sallert
Den helande fastan och grönt liv
Även visstund

Måndagsgruppen

Medborgarhusets stora sal
Måndagen 17 sept. 19.30
Entré: 25:–

Astral Meditation

Erfarenheter:

Arbetsledare Gunnar F. 28 år

När jag lyssnade på kassetten kände jag först hur kroppen bit för bit "löstes upp", från fötterna och uppåt, som en pirrande eller vibrerande känsla. Sedan upplevde jag hur jag lyfte och svävade ut över golvet. Jag kände igen känslan från drömmar som jag haft men nu var jag vaken. När jag funderade över hur det skulle gå om jag svävade ut genom fönstret, jag bor på 4:de våningen, förflyttades jag genast ut genom fönstret. Jag var hela tiden medveten om att kroppen tryggt låg kvar i sängen.

Utredare Agneta F. 31 år

Jag erfor en känsla av befrielse och lätthet, tyngdlöshet. Det kändes som jag befann mig i en stor, tom, fri rymd, samtidigt som jag ändå låg kvar i sängen. Ibland var det som om sängen löstes upp och blev ett moln som gungade fram i rymden.

AM-programmet rekommenderas inte för psykiskt labila personer.

UTOMKROPPSLIGA ERFARENHETER KAN AUTOMATISKT ERHÅLLAS GENOM SPECIELLA LJUD.

Erfarenheten visar att utomkroppsliga erfarenheter erhålls automatiskt när man lyssnar till speciella ljud som stimulerar vissa centra i nervsystemet. Dessa ljud kända under namnet "ASTRAL LJUD" har åstadkommit utomkroppsliga erfarenheter hos personer som försökt många andra metoder men misslyckats. Andra har rapporterat se visioner av ljus, färger, symboler och bilder samt "peakexperience" av högre medvetande som har öppnat dörrarna för psykiska förmågor. Enligt många utövare kan dessa astralljud också skapa fysiska sensationer av en oerhörd glädje obeskriverbar i ord. Det är så lätt att göra, bara sätt på kassetten med astralljuden och låt ditt sinne och kropp följa med, slappna av och njuta.

AM-PROGRAM
BOX 349

591 01 MOTALA

Jag medsänder 60 kr för Astral Meditation-kassetten vilket inkl. porto.

TEXTA TYDLIGT - KLIPP OCH SÄND MED

Namn.....

Adress.....

Postnr.....

Två böcker

alternativ TRO

med artiklar ur SÖKAREN
har utkommit på

proprius

Bok 1 berättar om buddhism och hinduism, samt något om islam, baha'i och sufi.

Bok 2 behandlar bl a mystik, meditation, ockultism, esoterik samt ovanliga former av kristen tro.

"Böckerna bör läsas också av oss som är aktiva i Svenska kyrkan. De hjälper oss att ta de nyreligiösa rörelserna på allvar."
Sten Rodhe i Lundastiftet

"...denna antologi, som självfallet borde finnas i varje bibliotek och varje skola."
Tomas Löfström i SDS

ALTERNATIV TRO: 1 55:–

ALTERNATIV TRO: 2 55:–

inkl. moms

Finns i bokhandeln

Även hos förlaget PROPRIUS, Vär-
tavägen 35, n.b., 115 29 Stockholm.
Tel. 08/21 33 57

KLOKORD

Det viktiga är att inte sluta ställa frågor.

Albert Einstein

Varje samhälle ärar sina levande konformister och sina döda "bråkmakare".

Mignon McLaughlin

Fastän åtskilligt är alltför underligt för att kunna bli trott, så är ingenting alltför underligt för att kunna ha hänt.

Thomas Hardy

Bevare oss för falsk kunskap. Sådan är farligare än okunnighet!

George Bernard Shaw

Det är ett misstag att tro att en vetenskap består av ingenting annat än slutgiltigt bevisade antaganden, och det är orätt att kräva att den skall göra det. Det är ett krav endast av dem som behöver något slags auktoritet, något att sätta i stället för den religiösa katekesen, ja även om detta är en vetenskap.

Sigmund Freud

Citaten är plockade ur den amerikanska tidskriften Zetetic Scholar.

SVENSKA VETENSKAPLIGA INSTITUTET FÖR ASTROLOGI

THE SWEDISH SCIENTIFIC INSTITUTE OF ASTROLOGY

Spec – Horoskop utvisande **VARFÖR DEN ENSKILDA INDIVIDEN HAR BLIVIT FÖDD HÄR PÅ JORDEN** (baserat bl.a. på Jungs archetypssystem).

Även – Astro-**PSYKOLOGISKA** analyser och karaktärshoroskop.
Undervisning i astrologi.

För närmare information och beställningar ring eller skriv till: Svenska Vetenskapliga Institutet för Astrologi, Helsingforsgatan 21, III, 163 26 Spånga. Tel. 08/751 46 05 kl. 10.00–13.00.

STUDENTER SÖKES

Vår organisation som startades i november förra året har planer på många intressanta projekt, liksom vi blivit erbjudna många intressanta författares skrifter. Vad vi behöver är människor som vill studera magnetterapi, telepati, hypnos och många andra saker i arbetsgrupper. Skriv vad som intresserar er så kontakter vi er när tillräckligt många har anmält samma område som sitt i närheten av där ni bor. Därför kan det vara bra med ett visst tålamod om ert ämnesval är ovanligare.

UNIVERSITY OF COSMIC PHILOSOPHY AND SCIENCE

Adress: Box 2009, 824 02 Hudiksvall, Sverige

HJÄRNANS OLIKA HÄLFTER

Att jämföra hjärnan med en galax är en blygsam analogi.

Tony Buzan

Varje lärare borde förstå att varje barn har en nästan obegränsad förmåga. Så säger den brittiske pedagogen Tony Buzan, 37, vars stora kärlek är den underbara mänskliga hjärnan – naturens finaste, mest invecklade skapelse. Buzan menar att vi litet till mans kan bli skapande och intellektuella genier, om vi utnyttjar vår hjärnas hela förmåga, och inte som nu endast en liten del av den. – I hjärnan finns tio miljoner hjärnceller, och förbindelselinjerna i en hjärna är en miljon gånger fler än alla förbindelselinjer i hela världens telefonsystem. Men den ypperliga människohjärnan har ännu inte vaknat, anser Tony Buzan; vi är alla ännu hjärn-bebisar.

Enligt nutida hjärnforskning är hjärnans vänstra hemisfär – "den vänstra hjärnan" – säte för intellektuellt, logiskt, analytiskt, språkligt och praktiskt tänkande, medan den högra hemisfären – "den högra hjärnan" – är platsen för skapande, fantasi, konst, visualisering, intuition, drömmar, syntetiskt tänkande och andlighet. I skolundervisningen inom vår kulturkrets har den vänstra hjärnans egenskaper satts i förgrunden, medan den högra hjärnans förmågor i hög grad förbisetts. Tony Buzan hör till dem som menar att båda hjärnhalvorna måste utvecklas, om vi skall kunna uppnå full tankeförmåga. Och han har arbetat ut en inlärningsmetod, som syftar till att den vänstra och den högra hjärnans arbete skall förenas till en samverkande helhet. Metoden går ut på att få också den högra hjärnan att börja arbeta. Det gäller att försöka förena konstnären och vetenskapsmannen inom varje individ, dvs att åstadkomma ett samspel mellan den högra och den vänstra hjärnan. Som ett exempel på en människa där båda hjärnhalvorna arbetade på en hög nivå nämns universalgeniet Leonardo da Vinci, som var både konstnär och vetenskapsman.

Buzan anser att den nuvarande ensidiga skolundervisningen, som gynnar "det vänstra" tänkandet, bidrar till att vi "blir gamla" och får sämre kapacitet med högre ålder, fastän vår förmåga kan öka och skärpas med åren, om vi fortsätter att öva vår hjärna samt utnyttjar

hela dess förmåga, således även den högra hjärnans egenskaper. När vi skjuter åt sidan den sortens uppgifter och frågor som är speciella för den högra hjärnan, då programmerar vi oss att bli mindre intelligenta och mindre skapande än vi kan vara. Ju mer frihet och stimulans varje hjärnhalva får, desto bättre kan den samarbeta med och understödja den andra hjärnhalvan, så att en mer fullständig och balanserad helhet uppstår.

Konst hör till den högra hjärnan, och konsten har en betydelsefull plats i skolundervisningen, både som en verksamhet med eget värde och som ett medel att illustrera undervisningen i andra ämnen. Bl a gäller det att använda den högra hjärnans fantasi och föreställningsförmåga, så att det inte blir ett passivt, tråkigt utan ett levande inlärande, med entusiasm och glädje.

En minoritet människor har sin styrka framför allt i den högra hjärnan. Dessa kan ibland utföra lysande prestationer inom den högra hjärnans område, men i den nuvarande skolan, där endast den vänstra hjärnans prestationer räknas, kan de bli betraktade som dumma, ja kanske efterblivna. De barn som har den högra hjärnan dominant måste få uppmuntran att utveckla sina egna anlag. Om deras naturliga förmågor får blomstra, då utvecklas även den vänstra hjärnans förmågor, som språkförmågan.

Det är den amerikanska tidskriften New Realities (nr 5, 1979) som berättar om Tony Buzan, vilken bl a skrivit böckerna Use Your Head (Använd huvudet), Make the Most of Your Mind (Gör det bästa av din intellektuella förmåga), Use Both Sides of Your Brain (Använd hjärnans båda sidor) och The Evolving Brain (Hjärnan i utveckling).

Buzans inlärningsmetod, vilken som nämnt går ut på att åstadkomma en samverkan mellan hjärnans båda hälfter, t ex genom en "höger-sidig" visualisering, bl a med färger, kan användas av elever från 5 till 85 år. Buzan säger att en av hans bästa elever var 84 år gammal. Hans metod har presenterats för skolor och universitet, för affärsvärlden och för allmänheten. Den har även flera gånger uppmärksammats av BBC.

KAN MAN ÖKA SIN INTELLIGENS?

Det har ofta ansetts att en människas intelligenskvot är konstant genom i stort sett hela livet. Men detta är ett misstag enligt dr Robert Masters i en artikel i New Realities (nr 5 1979). Intelligensen kan ökas – eller minskas – såväl hos äldre som hos barn, såvida det inte finns någon allvarlig skada som förhindrar intelligensutveckling. I skolor i Marburg, Tyskland, lärde man på 20-talet barn att utveckla och använda den visuella föreställningsförmågan. När denna användes tillsammans med den verbala inläringen, blev följden en ökning av intelligenskvoten och kreativiteten. Samma resultat har man fått på andra håll, när man låtit elever syssla med t ex dramatisk framställning, och i skolor, där man satt konstnärligt arbete i centrum, dvs låtit eleverna även utveckla den högra hjärnans egenskaper.

SM

VISDOM ur Sverre Holmsens "Tankestråk"

Sanningen rättar sig inte efter
oss, utan vi måste rätta oss
efter den.

Matthias Claudius

Är Ni intresserad av UFOs? Astronomi? Parapsykologi?

I så fall kan Ni kontakta:

FI – Østfold

v/Rolf Lindgren,

Ødegårdsvn. 3

1600 Fredrikstad, Norge

HOROSKOP

Astrologiska karaktärs- eller års-
horoskop utföres mot 75:– eller
150:–, beroende på utförlighet.
Tid och plats för födelsen erfordras.

Karin Nordgren

Yrvadsvägen 55 D

792 00 Mora.

TEL: 0250/147 04.

Kyrkan och folkgifterna

Lagen om exemplrets makt säger oss, att rökande präster i Sverige kommer att verka förtroendefullt inbjudande till landets största gaskammare, där ca 5 000 människor årligen gasas ihjäl och 100 000-tals offer allvarligt rökskadas. Detta om nazistiska illgärningar påminnande nidingsdåd sanktionerar kyrkan genom sin slappa, normlösa inställning till bruket av tobak.

De hemtrevliga små puffmoln och gracila skyar som omger rökaren, dödar fler människor än krevaderna och bombmolnen från all världens krigsskådeplatser. I denna infernaliska pyromani ställer präster upp och ger den onde en god hjälp i hans anslag mot mänskligheten.

Sverige satsar varje år över 10 miljarder kr på försvar mot en fiende, som vi inte vet var den finns eller varifrån den kommer eller om den någonsin kommer. Däremot finns det andra fiender, som tillåts invadera vårt land och ställa till med en ohygglig förödelse. Årligen lämnas 10 000 döda kvar på slagfältet, medan de halvdöda, invalidiserade och sårade kan räknas i miljoner. Dessa fiender – sprit och tobak – vet vi exakt var vi har och hur de anfaller, men för kampen mot dessa fiender satsas inte en enda miljard. Kyrkan, som skulle vara ett försvar mot det onda, har i stället överlöpade. Präster går över till den ledes fienden, gör propaganda för den ledes vapen och verkar med sina dåliga exempel som förförare.

Så sent som detta sista, upplysta 70-tal har vi haft en ärkebiskop och flera biskopar som vandrat den breda tobaksvägen. Det ursprungliga budskapet blir därigenom nedtrappat och förvandlat till ett tjärlekens evangelium manifesterat i en daglig cancerflirt. Andens tempel degraderas till ett rökeri. Nikotinfrälsta präster tjänstgör som vägläddare till cancer, som stilbildare i norm-

löshet och PR-män för den onde.

Kyrkans män, som alldeles särskilt talar om värdet av fasta normer, lever själva i normlös vänskaplighet med nikotindj-n. Denna ideologiska misär bland herdarna kan inte få annat än de erbarmligaste resultat bland fåren. Sålunda fostrar vår toppmoderna, dyrbara, förhoppningsfulla grundskola 40 000 nikotinslavar om året, varav merparten är flickor. Blivande mödrar kastar sig besinningslöst i armarna på en fiende, som vältränade 100-kilosbjässar i tungviktsboxning ej vågar gå i närmkamp med. Inspirerande förebilder finner de bland prelaterna i Svenska Kyrkan.

I ett ärligt temanummer – 39/78 – tar kyrkans ledande rikstidning "Vår Kyrka" upp alkoholismen till behandling. Redan på omslagets första sida presenteras en storstilad och välmotiverad fråga: "ÄR KYRKAN LIKGILTIG FÖR ALKOHOLPROBLEMET?" En omsorgsfull utredning inuti tidningen ger vid handen att svaret är JA! Efter en redogörelse för allt det elände alkoholen orsakar, följer sedan den dystra slutsatsen:

"Allt detta oroar inte kyrkfolket. De flesta präster dricker. Den allmänna apatin inför alkoholfrågorna är skrämmande."

Det kanske mest skrämmande är ärkebiskopens handlingsförlamade inställning: "Kyrkan kan inte diktera ett svar." Det betyder att kyrkan inte har något rättsnöre, ingen ledstjärna, ingen fast linje. Det står varje präst fritt att fraternisera med alkoholdj-n, vilket de också gör, medan änglarna gråter och demonerna jublar.

Andra kristna samfund kan diktera ett svar med gott resultat. Främmande religioner kan diktera ett svar utan något hinder. Enkla människor ur de lägsta folkskikten kan diktera ett svar och acceptera absolutism i nykterhetsloger och hälsorörelser, men för Kristi prästvigda stridsmän är fasta normer och avhållsamhet från det onda en omöjlighet,

samtidigt som de predikar: "Allt förmår den som tror." Mark 9:23

Om bara en tusendel av folkgifternas skadeverkningar enbart i Sverige under ett enda år kom från en kärnkraftsolycka skulle folket gripas av panik. Sprit och tobak är framför allt nervgifter. Först och främst drabbas nerver och själshälsa. Skadorna är så enorma, att ett veto mot folkgifterna framstår som kyrkans främsta självavårdande uppgift. Detta enkla, självklara ställningstagande överstiger dock teologernas förmåga. Domprost Martin Lönnebo, Härnösand, har träffande karakteriserat kyrkans prekära situation sålunda:

"Om jag varit kyrkominister i djävulens egen regering, så skulle jag ha lagt upp strategin precis som den är upplagd nu."

De fasta normer prästerna så gärna talar om borde de själva praktisera. Kyrkan bör säga ett kategoriskt, tveklöst och orubbligt nej till bruket av sprit och tobak för sina egna tjänsteutövare. Kyrkans män måste avhända sig den nesliga förförarrollen. Landets moralväktare måste framträda med öppet VISIR. Kyrkans ojämförligt största och mest sociala uppgift kan ju lösas med några penndrag – även om tron blott är såsom ett senapskorn. Matt 17:20. Men Jesu ord har fallit på det Kgl Salighetsverkets stengrund och in i kyrkopolitikens täta törnesnör och bliver så utan frukt. Matt 13:20.

Per Glanell, Edsbruk

I sin fåvitsko tror människan att hon är de materiella höljen som omsluter hennes sanna jag. När hon höjer sig över dem, blir hon ett med Brahman, som är ren sällhet.

Ur Upanishaderna

Av Sven Rosén

Profeten

Vid adressändring
ange alltid
även den gamla adressen!

HOROSKOP

Personliga födelsehoroskop tecknas och tolkas. Uppgifter om tid och plats för födelsen erfordras. Mot postförskott 75:–, 150:– eller 300:– beroende på utförlighet. Års-horoskop ställs mot 50:–, 100:–, 200:– eller 300:–. Även rådgivning och undervisning i astrologi.

Astrolog Per Dahlin

Pl. 1253, 830 43 Ås
Tel. 063/302 39

BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:–

Buddhas tal till Kalamafolket/ Talet om rätt syn
40 sidor, ca 19:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Sven Magnusson

Det "övernaturliga" och vår världsbild

Ca-pris inb. 49:– inkl. moms

Sven Magnusson

"Flygande tefat"... vad säger vetenskapen?

Ca-pris 46:– inkl. moms

I varje bokhandel eller direkt från

Zindermans förlag

Box 310
401 25 Göteborg 1
Tel. 031/13 78 32

Mysteriet om liv och död
Läran om vägen till befrielse

Lectorium Rosicrucianum

Landshövdingegatan II
431 38 Mölndal
Gratis information

Första internationella litteraturutställningen för icke-troende

1–30 september 1979

på

Stockholms Universitet

Skriv till:

Literature Exhibition,
Box 170,
147 00 TUMBA

Kontakt

Ensam 20-årig tjej söker en äkta god vän att umgås med och skriva brev till. Är intresserad av tibetansk buddism, psykedeliska fenomen och yoga som är en del av mitt liv. Tycker om att höra levande musik och besöka musikfestivaler.

Svar till "Det goda existerar", Sökaren f v b

Jag är en tunnhårig kille på 28 år, som önskar kontakt med en trogen tjej. Mina intressen är filosofi, parapsykologi, religion, böcker, film och musik, plus mycket annat. Skicka gärna foto, röntgenplåtar eller dyl. Svar till "Kanske", Sökaren f v b.

Pensionär önskar kontakt med Dig kvinna över 55. Kärlek till hela skapelsen, universellt samarbete för liv och glädje. Svar till "Andlig gemenskap", Sökaren f v b.

I Sydeuropa vill vi med likasinnade bygga upp en friare rikare mer meningsfull och spännande tillvaro. Försörjningsmöjligheter genom odling, hälso/friskvårdshem, kursgård/semesterhem m m. Sökare i alla åldrar, forskare, arbetare, författare, konstnärer osv. Bli med i vårt framtidsprojekt. Utöver lite pengar till markköp krävs arbetslust och fantasi.

Signatur: "En plats i solen."

Pris för kontaktannonser: 40 öre per ord + 4:– i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 10:–. Moms inräknad.

Gåvor

Eila Nilsson, Gränna, 36:–, Kåre Larsson, Arjeplog, 36:–, E Inkinen, Järfälla, 16:–, Stellan Ljung, Malmö, 36:–, Bertil Jonasson, Ryd, 100:–, Sigvard Strandberg, Västerås, 11:–, Gerhard Ström, Södertälje, 6:–, Sten Rehn, Klippan, 6:–, Gun Hultin-Dahlerus, Stockholm, 6:–, Anonym, 500:–, Henrik Elofsson, Broaryd, 6:–, Anders Lundström, Skellefteå, 6:–, Gunnar Abrahamsson, Kalmar, 6:–, V.J. Hautala, Malmö, 36:–, R.E. Alingsås, 160:–, Siv Åbergh, Falun, 36:–, Roy Beierhag, Stenungsund, 36:–, Elna Jonsson, Solna, 100:–, Jan Gunnarsson, Älvsjö, 36:–, Carl-Erik Landegren, Halmstad, 16:–, Bill Persson, Båstad, 80:–, Märtha Bengtsson, Johannes-hov, 6:–.

Summa 1 277:00. Hjärtligt tack!

Red

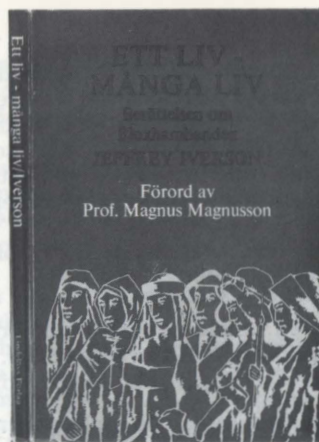
PERSONLIGT TOLKADE HOROSKOP:

Det finns ett horoskop för varje behov. För förståelse av den egna kapaciteten och beteendet, för förståelse av förhållandet till partners, för förståelse och kännedom om framtida skeendens orsaker, samt möjlighet till att välja den plats på jorden man bäst trivs på. Alla kontakter behandlas konfidentiellt, och de flesta önskemål kan tillfredsställas. Skriv eller ring för närmare information om priser, innehåll och alternativ av de analyser jag står till tjänst med.

KOSMOBIOLOG KENTH SKOGLUND
BOX 2018, 824 02 HUDIKSVALL

TELEFON: 0650/163 89 kl 16–17 Må–Fr, dock ej dag före helgdag.

Sunrise. Engelskspråkig tidskrift från Teosofiska Samfundet – Pasadena. 10 nr/år endast 25:– kr. Skriv gärna och begär gratis ex. från Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Sthlm.

Röster ur det förflutna?

På 1950-talet hypnotiserade amerikanen Morey Bernstein en kvinna, "Ruth Simmons", och återförde henne till "tidigare liv". Den bok som Bernstein skrev, "Sökande i det fördolda" (Saxon & Lindström, 1965) blev en bästsäljare. Många övertygades, men förstod inte att hypnotisören hade dåliga begrepp om vetenskaplig metod och att den populära redogörelsen saknade vetenskapligt värde. Senare kom det fram, genom undersökningar som gjordes av andra, att det märkliga fallet Bridey Murphy tydligen var en fantasiprodukt, som byggde på vad försökspersonen under hypnosen kunde minnas från sitt normala liv.

Psykiatern dr Reima Kampman i Uleåborg, Finland, har gjort liknande experiment som Bernstein med en rad försökspersoner och lagt fram sina resultat i doktorsavhandlingen "Hypnotically Induced Multiple Personality" samt i en populär bok "Du är inte ensam" (Askild & Kärnekull, 1975). Kampman har kommit fram till att de skidopersonerna inte kan tolkas i överensstämmelse med reinkarnationsläran, utan är fantasiskapelser.

Även andra forskares försök med regressionshypnos har lett till slutsatsen att de framträdande personligheterna ur gångna tider inte har något med återfödelse att göra. Därför är det överraskande att det nu kommit en bok som redovisar undersökningar där uppgifter under regression till tidigare liv kontrollerats och bekräftats. Det är *Ett liv - många liv* av den engelske TV-producenten Jeffrey Iversen (Lindelövs förlag, 1979). Ett förord har skrivits av professor Magnus Magnusson, som är rektor vid universitetet i Edinburgh.

En läkare och hypnoterapeut, Arnall Bloxham, har i tjugo års tid återfört en lång rad personer till tidigare liv och spelat in alltsammans på band. Det rör sig om mer än 400 fall. Jeffrey Iversen har lyssnat på banden och försökt kontrollera en del uppgifter genom kontakt med historiker och i historiska skrifter. I flera fall har sådant som försökspersonerna sagt under hypnosen, när de till synes har återupplevt tidigare liv, bekräftats. De klara felaktigheterna har varit få. Men det har inte varit möjligt att i gamla dokument verkligen hitta någon av de tidigare inkarnationerna.

Doktor Bloxham själv är helt övertygad om att hans försökspersoner berättar om sina egna tidigare liv. Och bokens författare, Iversen, skriver: "Bloxhams tjugoåriga arbete måste utgöra tillräckliga bevis för att reinkarnation finns." Men detta är inte en vetenskapligt hållbar slutsats. Iversons efterforskningsarbete är inte av kritiskt vetenskaplig utan mera av journalistisk typ. De många "fallgropar" som kan finnas i fall som dessa är han inte helt medveten om. Det borde tex ha undersökts hur mycket hypnotisören, doktor Bloxham, själv visste om de tider och personer som förekommer på de bandupptagna intervjuerna. Hade han läst om den franske finansfursten Jacques Coeur, vars tjänsteflicka uppträdde som sekundär personlighet hos en försöksperson? Hade han kunskaper om sjömansslang och om engelska fregatter för 200 år sedan? Inte omöjligt, ty han hade själv varit sjöman. Det är kanske inte uteslutet att de sekundära personligheterna kan ha skapats bl a under inflytande av ESP (utomsinnligen varseblivning) där hypnotisörens medvetna eller omedvetna kunskaper avtappats telepatiskt. Man behöver kanske inte tänka sig kryptomnesi, dvs återerindringar av vad den hypnotiserade själv har läst, hört eller varit med om, så som experter brukar tro. Det kan kanske röra sig om fantasier kring ESP-intryck – eller, möjligen, om uppsnappande av fakta ur ett världsminne, den skakhasakrönikan, om det finns något sådant.

Man kunde också ha ställt bestämda frågor till de hypnotiserade, så som en professor Hartley föreslog: "Om damen ifråga blir hypnotiserad igen, försök då att fråga henne var amfiteatern låg – vi har aldrig kunnat finna den." Men även om en hypnotiserad person svarar rätt på frågor rörande det förgångna, så utgör detta i princip inget bevis för att den nu levande personen verkligen har varit den framsugrade personen i ett tidigare liv. Andra förklaringsmöjligheter är tänkbara. Dessutom kan det finnas en (riktig) förklaring som man hittills aldrig hört talas om.

Men i alla händelser är det märkligt vad som kan fiskas upp ur den mänskliga själens djup. Säg inte annat än att själen/medvetandet behöver utforskas mycket grundligt!

Boken bör kunna bli mycket populär, inte minst i "ockulta kretsar". Den är fascinerande. Man får en mycket levande bild av den förmögna judinnan Rebecca, som mördades av pöbeln i York, England, på 1100-talet, av den romerska hustrun Livonia, vars make på 200-talet undervisade den yngling som sedan blev kejsar Konstantin den store, av den franske finansmannen Jacques Coeurs tjänarinna Alison och ett antal andra gestalter ur det förgångna. Till det levande intrycket bidrar författarens historiska informationer i anslutning till de skildrade personerna och tidsepokerna.

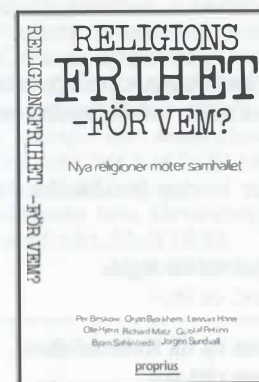
En anmärkningsvärd omständighet: försökspersonerna talar inte det språk som de skulle ha använt i sina tidigare inkarnationer, utan nutidsengelska –

med undantag från åtminstone ett fall, där sjömansslang från 1700-talet förekommer.

Iversen har valt ut de bästa fallen i ett mycket stort material. Kanske är det därför som dessa försökspersoner tycks visa en så förbluffande kännedom om gångna tider och ger många korrekta upplysningar. Hur skulle intrycket bli, om hela doktor Bloxhams material studerades och bedömdes? Det är kanske inte egendomligt att man bland över 400 fall kunnat finna en handfull som ser starka ut. Eller kan det möjligen vara så att Bloxham har lyckats försänka sina försökspersoner i djupare trans än vad de hypnotisörer har förmått göra som tidigare sysslat med regressionshypnos – och att därför inslaget av fantasier är mindre hos Bloxham än hos andra?

Boken ställer fler frågor än den besvarar. Men den är läsvärd. Fast översättningen kunde ha gjorts med större skärpa.

SM

Nya religioner möter samhället

I slutet av november 1978 anordnade Religionsfrihet Forum ett tvådagars symposium om religionsfrihet för minoritetsamfund. Nu har föredragen och ett urval diskussionsinlägg kommit i bokform, något bearbetade. Boken, som heter *Religionsfrihet - för vem?* med undertiteln *Nya religioner möter samhället*, har redigerats av Religionsfrihet Forums ordförande Björn Sahlin och utgetts av Proprius.

"Religiös tolerans är något sällsynt och dyrbart." Så inleder docent Per Beskow sin uppsats "Religiös tolerans på Jesu tid och nu". De flesta samhällen har inte alls varit toleranta. Religionen har inte betraktats som en privatsak, utan den lära som samhällets styresmän anslutit sig till, har ansetts vara den sanning som alla människor skulle acceptera. Vägran att göra detta har föraktats och ofta bestraffats.

Beskow skriver bl a om "kognitiva strukturer", varmed han menar de begrepp, de tankemönster rörande verkligheten, som människorna har. Ett citat: "Den åsikt jag har ger mig insikt, klarhet, identitet, trygghet. Därför känner jag mig hotad, om någon kommer och ifrågasätter min kognitiva struktur. Att min modell av verkligheten inte skulle stämma, det är en tanke som fyl-

ler var och en av oss med obehag. Därför reagerar så många människor aggressivt då någon kommer med avvikande åsikter – han uppfattas som en angripare. I ett samhälle eller en grupp med en stark och dominerande kognitiv struktur är det naturligt att stöta ut den avvikande."

Pastor Olle Hjern i den swedenborgska Nya Kyrkan skriver om "Svenska minoritetssamfund". Förr, när samhället eftersträfvade en religiös enhet, när religionen skulle vara statsreligion, då väckte nya församlingsbildningar oro och motstånd, tex pingströrelsen, som sades kunna göra människor vansinniga, och man krävde statliga ingripanden. Men de avvikande grupperna har blivit allt talrikare. Och nu är den religiösa enhetens tid oåterkalleligen förbi. Hjern menar att vi i vårt land borde "glädjas över den nya religiösa mångfalden, och ta vara på de nya impulser i religiöst, kulturellt och socialt tänkande som kan komma genom dessa".

Hare Krishna-ledaren Jörgen Sundvalls bidrag heter "Västerlandet möter hinduismen" och handlar om fördomar, missförstånd och motstånd som drabbar den "främmande" rörelse han tillhör.

Björn Sahlin behandlar "Religionsförhållande i Västtyskland". En stor del av den uppsatsen var införd i Sökaren nr 2 i år.

"Finns det religiöst sjuka?" frågar religionspsykologen Örjan Björkhem, och han svarar nej: "Och hur som helst kan ingen människa någonsin sägas vara 'religiöst sjuk'. Möjligen kan hon vara sjuk. Om hon dessutom är religiös, skulle hon därigenom kunna vara så mycket närmare hjälpen." Annu ett citat: "När de första representanterna för en ny världsåskådning kommer till Sverige, som religiöst sett ännu är ett ganska homogent land, kommer de att mötas av rop om sjukdom, om 'sjuka religioner', och av människor som försöker plocka fram diskrediterande fakta från rörelsens verksamhet i andra tidsperioder och kulturer. Människor kommer att vägra att se efter vad rörelsen gör här i Sverige, kommer att vägra se positiva sidor, vägra lyssna. Innan den nya rörelsen vunnit fotfäste kommer ropen om de 'religiöst sjuka' att fortsätta eka."

Regeringsrådet Gustaf Petrén skriver om "Mänskliga rättigheter" och advokaten Lennart Hane om "Skyddet mot religionsförhållande i Sverige". Författaren Richard Matz uppsats har titeln "Religionen som kulturförnyare".

Boken bör läsas av många som är intresserade av fenomenet nya religioner och av alla som för en kamp mot sådana.

SM

Sammanbrott och gryning

På femtiotalet förutspådde Herbert Tingsten ideologiernas snart förestående död. Tingsten själv försökte skynda på den utvecklingen genom att systematisk manövrera ut vänsterrörelserna, som då var ensamma om att odla det

ideologiska tänkandet, ur det svenska samhället. I skydd av den ideologiska utslätningen utvecklades "realpolitiken", som istället för ideologiska hänsynstaganden mera trodde på utredningar, experter, samförstånd och praktiska problemlösningar. Alla våra partier, inklusive kommunisterna, accepterade den demokratiska paraplyideologin. Alla såg de i den snabbt tilltagande industrialiseringen, teknifieringen, datoriseringen, kommersialiseringen, centraliseringen, institutionaliseringen, byråkratiseringen, specialiseringen och utbildningsraseriet en ljusnande framtid växa fram. Sossarna talade om "folkhemmet", industrimännen om "svenskt stål", de borgerliga om "välfärdssverige", som en förebild för hela världen. Att samtidigt den enskilde blev alltmer reglerad, alltmer hänvisad till den egna lilla sektorn, till att vara passiv konsument, att arbetsuppgifterna blev alltmer mekaniska och otillfredsställande, kontrollen alltmer påträngande, friheten alltmer inskränkt till fritidssektorn, att beroendet av det allmännas välvilja blev allt större – det lade man först inte märke till. Inte heller såg man att "utvecklingen" i accelererad takt tärde på naturtillgångarna, att alltfler människor dukade under i grottekvarnen, att andra delar av världen av någon egendomlig anledning blev allt fattigare.

Politikerna – inte minst Olof Palme och Valfrid Paulsson – lugnade i början av sjuttioalet de alltfler oroliga med att experterna skulle finna lösningar på problemen, vi måste lita på dem. I känd kolonial stil kastade man nu sina ögon på havsbottnarna, öknarna och världsrymden. Idag ser vi bara att experternas "lösningar" blir alltmer desperata och farliga (kärnkraften och dess avfall, konstgödning, besprutningar, subventioner, företagsutbildning, utökning av den offentliga sektorn osv), samtidigt som de mer eller mindre med våld kräver att vi skall tro på dessa "lösningar". Snart sagt varje sektor av näringslivet upprätthålls med konstgjord andning – staten går in som delägare, subventionerar, ger företagsstöd osv. Man organiserar beredskapsarbeten för de arbetslösa, söker nya "marknader" (Coca Cola och plast i Indien och Kina), satsar på mera forskning och "produktutveckling". Vi skjuter katastrofen framför oss – men hur länge går det?

Alltfler inser att vi faktiskt står inför en akut kris, en vändpunkt, att utvecklingen nu måste ta en annan inriktning. Till dem hör författaren och filosofen Richard Matz, som i sin bok *Sammanbrott och gryning* (Norstedts 1978) på sitt karakteristiska dråpliga sätt går tillrätta med såväl de framstegstroende realpolitikerna som de olika politiska ideologierna. De har alla hyllat den industriella tillväxten och teknifieringen som grund för vårt välstånd. Därmed är de direkt ansvariga för den situation vi idag står i. Det går inte att skylla på "utvecklingen" som blint styrt våra öden till en punkt dit vi inte ville.

Den allra djupaste skulden till den hejdlösa exploateringen av naturen har

faktiskt kristendomen. Genom att servera heligheten för Gud/Kristus har kristendomen avsakraliserat skapelsen, satt människan till dess herre och gett fritt spelrum för "nyttotänkandet". Människan har på så sätt tappat respekten för naturen på ett sätt som inte har sin motsvarighet i någon annan religion. Vissa kristna teologer – Bultman, Gogarten, Cox m fl – skryter rentav med att kristendomen i hög grad sekulariserat bort sig själv (Cox gör idag bot och bättring i Indien). Ändå finner Richard Matz i kristendomen frön som genom att utvecklas i annan riktning skulle kunna innebära en religiös förnyelse i Västerlandet. Om det sedan är praktiskt genomförbart med tanke på den kyrkliga situationen vi har idag är en annan fråga.

Räddningen ut ur krisen ser Richard Matz i det ekologiska tänkandet, som han menar har starka religiösa drag. Respekten för naturen och tingen måste återställas. Människan måste koncentrera sig på det väsentliga, på att existera. Hon måste ställa in sig i den ekologiska balansen och kommer på så sätt återigen skapelsen nära.

Riktigt hur ett ekologiskt balanserat samhälle skall se ut kan Richard Matz lika litet som någon annan mer än skissa, här får man söka sig fram. Nej, tyngdpunkten i boken ligger i samhällskritiken. Vi måste nämligen få distans till det vi har för att kunna inse vad som är bättre.

Miljöfrågorna har fått en central ställning i den politiska debatten. Alla partier, även Olof Palmes efter mycket motstånd, tar hänsyn till dem. Ändå är ingen av parti-ideologierna lämpad att bereda miljötänkandet full rättvisa. Därför kommer troligen med tiden ur miljötänkandet att utvecklas en ny "ideologi" som lägger alla de andra bakom sig, baserad på jämvikt, kärlek till allt levande, närhet och enkelhet.

Men vad har hänt här i Sverige? Uppsplittringen av miljörörelsen i en vänster- och en högerflygel, som var och en för sig vill lägga beslag på miljöfrågorna, tog i hög grad loven inte bara av de lokala miljögrupperna utan av utvecklandet av en miljö-ideologi och -strategi överhuvud taget. Därför står Richard Matz ganska ensam idag – han vill varken försvära sig åt Gillberg eller Miljöförbundet. Ändå är det han, med sin överblick av situationen, som ideologiskt skulle kunna föra miljökampen vidare.

Björn Sahlin

HOROSKOP

Mini-horoskop 17 sv/kr
Udförligt
personligt horoskop 46 sv/kr
Progressivt årshoroskop 46 sv/kr
Astro-Bladet sendes gratis

Peter Sørensen

Solgården 18, DK-3250 Gilleleje
Danmark

PROFETER, RÖRELSER

Maharishi Mahesh Yogi, Guru Maharaj Ji, Swami Bhaktivedanta Prabhupada, Anandamurti, Muktananda, Pak Subuh, Sun Myong Moon, Sri Aurobindo, Martinus, Paul Twitchell, L. Ron Hubbard... Det där var en rad av vår tids framgångsrika religiösa vägvisare – framgångsrika såtillvida som de fått många anhängare, grundat rörelser. Något längre tillbaka i tiden finner vi H.P. Blavatsky, Rudolf Steiner, Mary Baker Eddy, Ramakrishna, Hazrat Inayat Khan, Baha'u'llah, Joseph Smith, Emanuel Swedenborg för att nämna några. Och från ännu mer avlägsna tider känner vi Mose, Jesus, Muhammed, Buddha, Confucius, Lao Tse, Zaratustra – en bukett av dem vars tankar överlevt.

Säkerligen har dessa profeter och deras rörelser i många fall haft mycket gott att ge människorna, djupa insikter i människans och verklighetens natur, betydelsefulla etiska principer m m. Men det karakteristiska för deras anhängare – med några undantag – har varit,

och är, att attityden till mästaren är ett okritiskt accepterande, ett fullständigt anammande. Och jag menar att den inställningen inte är klok, lika litet inom det religiösa området som när det gäller exempelvis politik eller hälsoläror.

Uppsatsen om Pak Subuh i detta nummer visar hur en anhängare av en "profet" börjar titta kritiskt på dennes tankar och karaktär och finner betydande brister. Idolen hade, när allt kom omkring, en del besvärliga sidor också.

Jag kan inte låta bli att tycka att det vore en vinst om anhängare av profeter började se sina idoler i mänsklig storlek. Ingen av de ovan nämnda gestalterna är ofelbar. De är nämligen allesamman mänskliga.

Om en andlig ledare förstoras i de troendes medvetande så att han betecknas som perfekt mästare, gud, Gud, Guds profet, fullkomligt upplöst o s v, då hamnar trosfolket i inskränkthet, fanatism och nedvärdering av andra former av tro. Varför inte i stället erkänna att vi alla

famlar i mörkret – profeterna också! – och att vi rör oss med skilda föreställningar om verkligheten?

Jag har skrivit kritiskt om scientologin. Detta har baserats på uppgifter som jag fått från personer som "råkat ut för" scientologerna och som jag bedömt vara trovärdiga. Jag är övertygad om att viss kritik mot scientologyrörelsen i Sverige är berättigad. Men det existerar också en annan sida av denna omdiskuterade rörelse. Otvivelaktigt finns det många mycket entusiastiska scientologer, som haft stor nytta av kontakten med scientologin och som inte har betalt orimligt mycket till Scientologykyrkan.

Det är inte egendomligt att en profet, en ledare, en rörelse har såväl goda som mindre goda egenskaper. Ett talesätt är att varje sak har två sidor, nämligen framsidan och baksidan, som ett mynt. Det är något att tänka på i dessa sammanhang.

SM

SÖKAREN

Nr 7 1979 Årgång 16

Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3

Postgiro: 70 60 47 -8

Bankgiro: 372 -8128

Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB, Växjö 1979

ISSN 0038 -0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 64: -

Halvår 34: -

Annonsspriser (moms tillkommer):

Helsida 700: -, halvsida 450: -, småannonser 15: - per spalt-cm men minst 45: -.

INNEHÅLL:

Scientology än en gång 2

Jan Cederquist:

Ray Stanford och "bröderna" 6

Rolf Ejvegård:

Diogenes från Apollonien 9

Rolf Ejvegård:

Rudolf Steiner 10

K.E. Steffens:

SUBUD i kritiskt och komparativt ljus 14

Anandamurti på Sverigebesök 18

Meta Strandberg:

Helhet = grupp/kollektiv - en fatal förväxling 21

Obrad Doncic:

Slagrutan - ett paranormalt fenomen? 22

Martin Johnson:

Legenden om Bermuda-triangeln 26